

Ramar för utgiftsområdena 8, 10, 11, 12, m.m.

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 14 september 2005 beslutat att bereda övriga utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 2005/06:1 Budgetpropositionen för 2006 (volym 1) om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 2006, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkning av statsinkomsterna, förslag till utgiftstak för staten och låneramar samt de motioner som väckts med anledning av propositionen i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

De delar av propositionen som utskottet yttrar sig över är regeringens förslag till dels fördelning av statsbudgetens utgifter på utgiftsområdena 8, 10, 11 och 12, dels beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten och av statsbudgetens inkomster i de delar som avser utskottets beredningsområde jämte lagförslagen 3.1, 3.2, 3.12 och 3.17.

Utskottet yttrar sig vidare i motsvarande delar över följande motioner:

Fi240 yrkandena 5, 6 och 9 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m)

Fi241 yrkandena 5, 9, 10, 12 och 13 av Lars Leijonborg m.fl. (fp)

Fi242 yrkandena 5 och 7 av Göran Hägglund m.fl. (kd)

Fi243 yrkandena 3 och 7 av Maud Olofsson m.fl. (c)

Fi258 yrkandena 2, 25 och 33–37 av Lennart Hedquist m.fl. (m)

Fi296 yrkandena 3, 10 och 11 av Jörgen Johansson m.fl. (c)

Fi317 yrkande 10 av Lars Leijonborg m.fl. (fp)

Fi319 yrkandena 3 och 13 av Per Landgren m.fl. (kd)

Fi320 yrkande 8 av Arne Kjörnsberg m.fl. (s, v, mp)

Fi321 yrkandena 9, 10, 33 och 34 av Per Landgren m.fl. (kd)

Sf431 yrkandena 3 och 5 av Leif Jakobsson m.fl. (s, v, mp)

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Propositionen

Utgiftsområdet består av politikområdena Integrationspolitik, Storstadspolitik, Migrationspolitik och Minoritetspolitik.

I budgetpropositionen föreslås en utgiftsram på 6 981 155 000 kr för 2006.

Ramen för utgiftsområdet 2006 ökar med 102 miljoner kronor jämfört med beräkningen i 2005 års ekonomiska vårproposition. Förändringarna beror främst på ökade ersättningar till kommuner och landsting. Vidare införs en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden.

Den preliminära utgiftsramen för 2007 uppgår till 6 521 miljoner kronor, och utgifterna för 2008 beräknas uppgå till 6 250 miljoner kronor.

Beträffande integrationspolitiken anges i budgetpropositionen att regeringen avser att låta Integrationsverket disponera sammanlagt ca 46 miljoner kronor för stöd till verksamhet som bedrivs huvudsakligen av organisationslivet. Av dessa medel avser ca 24 miljoner kronor bidrag samt stöd enligt förordningen om statsbidrag till organisationer som främjar integration. Stödet till lokal verksamhet bör förstärkas varvid verket kan fördela 14 miljoner kronor till lokal verksamhet mot diskriminering. Vidare får verket disponera högst 5,5 miljoner kronor till Centrum mot rasism och högst 2,4 miljoner kronor för stöd till verksamhet för personer som lämnar rasistiska grupper. Enligt tidigare anvisade medel disponerar regeringen mellan år 2003 och 2007 sammanlagt 180 miljoner kronor för en långsiktig satsning för att stimulera inrättandet av skyddat boende, vissa utbildningsinsatser m.m. för ungdomar, framför allt flickor och unga kvinnor som riskerar att utsättas för s.k. hedersrelaterat våld, samt förebyggande insatser. Insatser kan även riktas till pojkar och män. Under kommande år kommer en ökad satsning att göras på förebyggande verksamhet, bl.a. tillförs medel under 2006 avseende jourverksamhet för flickor och unga kvinnor. För att utveckla en effektivare och snabbare etablering för nyanlända invandrare genom regional och lokal samverkan föreslås att 20 miljoner kronor tillförs per år 2006 och 2007.

Integrationsverket bör inom anslaget för kommunersättningar få använda högst 30 miljoner kronor för ersättning till kommunerna för extraordinära kostnader samt för att ekonomiskt kompensera kommuner som tar emot flyktingar som ursprungligen togs emot i storstäderna. DO tillförs medel för att få bättre möjligheter att snabbt kunna utreda anmälningar och driva mål i domstol. Också DO:s tillsyn av hur arbetsgivare uppfyller lagens krav på aktiva åtgärder och arbetet med romer kräver fortsatt omfattande insatser.

När det gäller migrationspolitiken bedömer regeringen att antalet nya asylsökande under 2006 kommer att uppgå till 16 000. Genomsnittligt antal registrerade asylsökande i mottagandesystemet bedöms 2006 minska

med drygt 4 000. I syfte att förstärka och förbättra den ekonomiska styrningen av verksamheten föreslås att Migrationsverkets utgifter för personal och lokaler, exklusive bostäder, finansieras från anslaget 12:1 Migrationsverket. Tidigare har kostnaderna för personal och lokaler inom mottagandet finansierats via anslaget 12:2 Mottagande av asylsökande. Anslaget 12:2 byter namn till Ersättningar och bostadskostnader. Migrationsverket tillförs 141 miljoner kronor för de ändrade arbetsuppgifter som verket kommer att få när den nya instans- och processordningen införs den 31 mars 2006. För att öka kvaliteten i mottagandet av asylsökande tillförs 43 miljoner kronor under 2006. Regeringen föreslår att ersättningar skall kunna lämnas till kommuner för stödinsatser av förebyggande karaktär till asylsökande familjer med barn samt asylsökande ensamkommande barn. För detta tillförs 50 miljoner kronor. För ensamkommande barns boende i en kommun föreslås att ytterligare 5 miljoner kronor tillförs. 75 miljoner kronor tillförs för ersättning till landstingen för de asylsökandes hälso- och sjukvård. Anslagsmedlen för 2006 avseende vidarebosättning av flyktingar m.fl. (kvotflyktingar) kan användas med viss flexibilitet och föreslås motsvara utgifterna för överföring och mottagande av 1 840 personer.

Med anledning av att den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden införs föreslår regeringen att 517,5 miljoner kronor anvisas under ett nytt anslag 12:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden för 2006 samt att 149 miljoner kronor anvisas under ett nytt anslag 12:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden för 2006. En särskild utredare har i uppdrag att tillsammans med Utlänningsnämnden förbereda och genomföra avvecklingen av nämnden. För nämndens avvecklingskostnader tillförs 22 miljoner kronor. Överprövning av utlänningsärenden kommer att redovisas separat i syfte att underlätta uppföljningen av den nya instans- och processordningen.

Motionerna

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet

I motion Sf431 av Leif Jakobsson m.fl. (s, v, mp) yrkande 3 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen med 1 260 miljoner kronor 2006.

I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om finansieringen av utgifterna avseende förslagen i motionen.

I motionen anförs att i samband med utarbetandet av budgetpropositionen för 2006 har regeringen, Miljöpartiet och Vänsterpartiet slutit en överenskommelse om flyktingpolitiken som medför budgetära konsekvenser. Motionärerna föreslår en tillfällig ordning mellan 1989 och 2005 års utlänningslagar vad avser möjligheterna att få till stånd en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd för vissa grupper som kommit att vistas lång tid i Sverige och vars avvisnings- eller utvisningsbeslut av olika anledningar inte har verkställts. De grupper som genom förslaget ges nya och

ökade möjligheter att få uppehållstillstånd är dels vissa barnfamiljer, dels personer vars avlägsnandebeslut på grund av förhållandena i mottagarländerna inte bedömts kunna verkställas med tvång.

Lagförslaget innebär att Utlänningsnämndens prövning av s.k. nya ansökningar om uppehållstillstånd upphör. I stället skall Migrationsverket på verkställighetsstadiet pröva frågan om uppehållstillstånd, självmant eller efter ansökan av utlänningen. Ett nytt begrepp införs, humanitärt angeläget. Begreppet får en mer vidsträckt betydelse än dagens rekvisit att en verkställighet av ett avvisningsbeslut skulle strida mot humanitetens krav. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 7 november 2005. Förslaget medför kraftigt ökade utgifter för staten, varför ramen för utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar i budgetpropositionen för 2006 behöver justeras. I motionen anges att överenskommelsen innebär att Migrationsverket kommer att handlägga ytterligare ett stort antal ärenden. Då det kan komma att behövas offentligt bidräde i ytterligare ett stort antal ärenden och fler människor än tidigare beräknat kommer att befinna sig i Migrationsverkets mottagandesystem bör anslagen 12:1 Migrationsverket, 12:2 Ersättningar och bostadskostnader och 12:6 Offentligt bidräde i utlänningsärenden tillföras tillhoppa 260 miljoner kronor utöver vad som föreslås i budgetpropositionen. Anslaget 10:3 Kommunersättningar vid flyktingmottagande bör tillföras ytterligare 1 miljard kronor.

Motionärerna anför att utgifternas storlek är svåra att bedöma och beroende av en rad olika omständigheter, exempelvis hur många ärenden som kommer att prövas. Utifrån de bedömningar som nu är möjliga att göra säkerställs genom yrkanden i motionen ett utrymme för reformens genomförande, med beaktande av utgiftstaken för 2005 och 2006. Motionärerna förutsätter emellertid att regeringen vidtar de åtgärder som den har befogenhet till eller vid behov återkommer till riksdagen med förslag till finansiering av de ökade utgifterna genom motsvarande minskningar av utgifterna.

Moderaterna

I motion Fi240 yrkandena 6 och 9 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen med 983 miljoner kronor 2006 och med 942 respektive 940 miljoner kronor 2007 och 2008.

Motionärerna anser att Integrationsverket bör avvecklas, varvid Migrationsverket tar över ansvaret för att distribuera kommunersättningar vid flyktingmottagande. Anslaget till integrationsåtgärder bör minskas. Fortsatt stöd bör dock enligt motionärerna ges åt Centrum mot rasism, åt verksamhet för personer som vill lämna rasistiska grupper samt till åtgärder för unga kvinnor som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld. Motionärerna föreslår också att anslag 10:5 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering förs över till utgiftsområde 14 Arbetsliv. Vidare föreslås att en s.k. lärlingsintegration genomförs. Arbetsgivare som anställer en nyanländ flyk-

ting eller anhöriginvandrare som deltar i undervisning i svenska för invandrare (sfi) på minst halvfart under arbetstiden skall få en lönesubvention på 75 % av lönen så länge som undervisningen pågår, dock högst tre år.

Folkpartiet

I motion Fi241 yrkandena 9 och 10 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen med 50 miljoner kronor för 2006 och en minskning med 92 respektive 94 miljoner kronor åren 2007 och 2008.

Integrationsverket bör enligt motionärerna läggas ned 2006, varför anslaget kan halveras. Vidare bör vissa grupper beviljas en ny asylprövning inför den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden. Här för avsatts under anslaget 12:5 100 miljoner kronor 2006.

Kristdemokraterna

I motion Fi242 yrkandena 5 och 7 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 81 miljoner kronor för 2006 och med 296 respektive 483 miljoner kronor 2007 och 2008.

Motionärerna avsätter 250 miljoner kronor för att möjliggöra ett s.k. nollställningsbeslut inför den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden. Motionärerna föreslår en nedläggning av Integrationsverket från den 1 juli 2006. Vissa av verkets uppgifter bör övertas av Migrationsverket och DO. Vidare bör DO tillföras medel för att stärka arbetet mot rasism, diskriminering och främlingsfientlighet. Däremot bör satsningen på antidiskrimineringsbyråer avvisas. Motionärerna avvisar också de ospecificerade medel som avsatts för integrationsåtgärder. Anslaget till Migrationsverket bör ökas för att förkorta handläggningstiden i asylärenden. Genom att tillföra Migrationsverket medel för kortare handläggningstid frigörs resurser som annars går till sjukvård och boende inom anslag 12:2. Det anslaget kan därmed minskas. Migrationsverket bör inte pröva uppehållstillstånd för adopterade barn eller för nyfödda till föräldrar med uppehållstillstånd, vilket också frigör resurser. Slutligen bör systemet med förhandlingar och avtal med kommunerna avskaffas. Stödet till en nyanländ person bör i stället bestå av en utvecklingspeng som följer individen och utbetalas av socialförsäkringsadministrationen. Medel för detta tillförs utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.

Centerpartiet

I motion Fi243 yrkande 3 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en oförändrad utgiftsram för 2006 samt en minskning av utgiftsramen för 2007 och 2008 med 48 respektive 50 miljoner kronor.

Motionärerna vill ha en successiv nedläggning av Integrationsverket. Vidare avsätts medel för ett s.k. nollställningsbeslut. Här för används 200 miljoner kronor av de medel som avsatts för utresor för avvisade och utvisade.

Utskottets bedömning

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för 2006, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2007 respektive 2008. Förslagen redovisas i tabellen nedan. Beloppen anges i miljoner kronor.

År	Regeringen	s, v, mp	m	fp	kd	c
2006	6 981	+ 1 260	+ 983	+ 50	- 81	-
2007	6 521	-	+ 942	- 92	- 296	- 48
2008	6 250	-	+ 940	- 94	- 483	- 50

Utskottet kan konstatera att Sverige är ett av de länder i Europa som har störst andel invånare med utländsk bakgrund. Människor från nästan 200 olika länder med värdefull kunskap i främmande språk och om andra kulturer innebär en stor tillgång för landet. Avgörande för integrationen är dock tillgången till arbete. Sedan 1994 har sysselsättningen för utrikes födda som har varit i Sverige i mindre än fem år ökat från 28 till 40 %. Men problemen för invandrade att komma in på arbetsmarknaden är fortfarande stora, och mycket återstår att göra. Utskottet kan konstatera att regeringen under våren 2006 avser att presentera en proposition med förslag som förbättrar svenskundervisningen och gör det lättare för nyanlända att få arbete. Av budgetpropositionen framgår att särskilda medel även fortsättningsvis skall avsättas till arbetsplatsintroduktion för att stärka ställningen på arbetsmarknaden för dem som har utländsk bakgrund. Plusjobben i regeringens sysselsättningspaket och den utökning av anställningsstöden som aviserades i vårpropositionen kommer enligt utskottets mening att skapa nya möjligheter. Positiva förslag är vidare utökade möjligheter att få undervisning i svenska parallellt med arbete eller praktik och att medel avsätts för validering av utländsk utbildning och yrkeserfarenhet. Integrationspolitiken och uppgiften att minska utanförskapet måste ges en hög prioritet, och särskilt kvinnornas situation måste uppmärksammas. Utskottet välkomnar därför den fortsatta satsningen på förebyggande arbete när det gäller ungdomar, framför allt flickor och unga kvinnor, som riskerar att utsättas för s.k. hedersrelaterat våld. Fortsatt kraftfulla insatser krävs för att bekämpa etnisk diskriminering och motverka främlingsfientlighet och rasism. Skillnaderna i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda personer kan bl.a. förklaras av den diskriminering som finns i det svenska samhället, varför utskottet ser med tillfredsställelse på de föreslagna förstärkningarna av DO och de s.k. antidiskrimineringsbyråerna. Utskottet noterar att regeringen avser att återkomma i 2006 års ekonomiska vårproposition med en samlad strategi för hur integrationspolitiken ytterligare skall kunna stärkas.

Regeringen har beslutat att tillsätta en parlamentarisk kommitté (dir. 2005:94) med uppdrag att göra en översyn av integrationspolitikens mål, inriktning, organisation och effektivitet. Kommittén skall redovisa sitt upp-

drag senast den 1 juni 2007. I uppdraget ingår att analysera Integrationsverkets roll och uppgift i förhållande till andra myndigheters ansvar för integrationspolitiken.

När det gäller migrationspolitiken noterar utskottet att antalet asylsökande fortsatt minskar. Under 2004 sökte 23 161 personer asyl i Sverige. Det är en minskning med 26 % jämfört med föregående år. Vid utgången av juni 2005 hade Migrationsverket tagit emot 7 988 nya asylansökningar, vilket är en minskning med 30 % jämfört med motsvarande period 2004. Under första halvåret 2005 var den genomsnittliga handläggningstiden för såväl Migrationsverket som Utlänningsnämnden drygt sju månader. Antalet asylsökande i mottagandesystemet minskade under 2004 med ca 10 % för att vid årsskiftet uppgå till 38 969 personer. Ungefär hälften av dessa valde att ordna sitt boende på egen hand. Utskottet kan konstatera att arbetet med att förbättra mottagandet av asylsökande fortgår. I budgetpropositionen föreslås att kommunerna får 50 miljoner kronor 2006 för att genomföra sociala insatser för asylsökande barnfamiljer. Migrationsverkets anslag ökar med 43 miljoner kronor 2006 för att öka kvaliteten i mottagandet av asylsökande. Vidare framgår av budgetpropositionen att regeringen avser att föreslå en ny lag om asylsökandes sjukvård som skall ersätta den nuvarande överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting. I samband med ett införande av en sådan lag kommer ersättningen till landstingen att justeras. Sjukvården för asylsökande stärks därmed med 75 miljoner kronor från 2006.

I budgetpropositionen föreslås att ramen för utgiftsområdet skall öka med 620 miljoner kronor i förhållande till innevarande års utgiftsram. Ökningen beror till största delen på införandet av en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden.

När det gäller den gemensamma s, v och mp-motionen delar utskottet motionärernas uppfattning att utlänningslagen bör ändras så att det fram till dess den nya utlänningslagen träder i kraft den 31 mars 2006 skall finnas en möjlighet att få till stånd en ny prövning av frågan om uppehållstillstånd för vissa grupper som kommit att vistas lång tid i Sverige och vars avvisnings- eller utvisningsbeslut av olika anledningar inte har verkställts. De grupper som genom förslaget ges nya och ökade möjligheter att få uppehållstillstånd är dels vissa barnfamiljer, dels personer vars avlägsnandebeslut på grund av förhållandena i mottagarländerna inte bedömts kunna verkställas med tvång. Lagändringarna, som föreslås träda i kraft den 7 november 2005, medför att Migrationsverket kommer att handlägga och offentligt biträde behövas i ytterligare ett stort antal ärenden. Fler personer än tidigare beräknat kommer att befinna sig i Migrationsverkets mottagandesystem. Utskottet, som kan konstatera att förslaget får budgetära konsekvenser med kraftigt ökade utgifter för staten, anser liksom motionärerna att utgifternas storlek är svåra att bedöma och beroende av en rad olika omständigheter.

Utskottet anser att ramen för utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar i budgetpropositionen för 2006 bör ökas med 1 260 000 000 kr utöver vad som föreslagits i budgetpropositionen.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att regeringen bör vidta de åtgärder som den har befogenhet till eller vid behov återkomma till riksdagen med förslag till finansiering av de till följd av ändringarna i utlänningslagen ökade utgifterna genom motsvarande minskningar av utgifterna.

Med hänvisning till vad utskottet anfört ovan godtar utskottet regeringens förslag till preliminär fördelning för budgetåren 2007 och 2008 och tillstyrker därmed propositionen i denna del.

Utskottet tillstyrker motion Sf431 yrkandena 3 och 5 samt avstyrker motionerna Fi240 yrkandena 6 och 9, Fi241 yrkandena 9 och 10, Fi242 yrkandena 5 och 7 samt Fi243 yrkande 3.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ersättning vid arbetsoförmåga som omfattar sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning, aktivitets- och sjukersättning, handikappersättning samt ersättning vid arbets- och kroppsskador. Från och med 2005 omfattas även utgifterna för bostadstillägg till de personer som uppbär aktivitets- eller sjukersättning.

Även socialförsäkringens administration ingår i detta område. Den utgjordes t.o.m. utgången av 2004 av Riksförsäkringsverket (RFV) och de allmänna försäkringskassorna. Vid årsskiftet 2004/05 genomfördes en omorganisation och de allmänna försäkringskassorna och RFV avvecklades och ersattes av en ny nationellt sammanhållen myndighet, Försäkringskassan.

Det nationella målet för att minska ohälsan i arbetslivet som gäller sedan 2003 lyder: Frånvaron från arbetslivet på grund av sjukskrivning skall i förhållande till 2002 halveras fram till 2008. Parallellt skall antalet nya aktivitets- och sjukersättningar minska. Hänsyn skall tas till den demografiska utvecklingen.

I propositionen föreslås en utgiftsram på 129 591 miljoner kronor för budgetåret 2006. Utgiftsramen för 2005 inklusive såväl tilläggsbudget beslutad under våren 2005 som förslag till tilläggsbudget i den nu föreliggande propositionen har beräknats till 129 812 miljoner kronor. Prognosen är 128 620 miljoner kronor. Den preliminära utgiftsramen för 2007 beräknas till 133 867 miljoner kronor och för 2008 till 138 615 miljoner kronor.

Regeringen framhåller att betydande insatser har gjorts för att komma till rätta med den höga frånvaron i arbetslivet på grund av sjukskrivning.

Regeringen anför att antalet nya sjukfall nu förefaller ha stabiliserats på en historiskt låg nivå. Även om en – som regeringen bedömer trolig – förbättrad utveckling på arbetsmarknaden kan komma att medföra ett något förhöjt inflöde till sjukskrivning beräknas denna inte påverka sjuktalet på något avgörande sätt fram till 2008. Dessutom torde regeringens åtgärder i form av bl.a. medfinansieringen, förbättrad sjukskrivningsprocess samt ombildandet av Försäkringskassan till en sammanhållen statlig myndighet bidra till en fortsatt minskning. Regeringen anser således att målet om en halvering av sjukfrånvaron är möjligt att nå.

Vad gäller det parallella målet om minskat antal nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar gör regeringen bedömningen att även detta mål har förutsättningar att nås, trots att nybeviljandet hittills klart har överstigit referensnivån. Anledningen är att ett stort antal långtidssjukskrivna redan beviljats aktivitets- och sjukersättning och att antalet långtidssjukskrivna minskar. Sammantaget innebär den minskning av såväl kort- som långtidssjuka som regeringen förutser också en minskning av nybeviljandet av sjukersättningar ned till en nivå som möjliggör att målet nås.

Regeringen betonar att arbetslinjen gäller. Alla som kan arbeta och bidra till sin försörjning bör göra det efter förmåga. Ett antal åtgärder som syftar till att minska sjukfrånvaron i arbetslivet har vidtagits. Det kan konstateras att dessa insatser har bidragit till att sjukfrånvaron minskar. Fortfarande är dock enligt regeringens mening alltför många personer långtidssjukskrivna eller beviljade aktivitets- och sjukersättning. Därför måste även fortsättningsvis ett kraftfullt långsiktigt arbete bedrivas för att minska sjukfrånvaron i arbetslivet och för att se till att minskningen kan fortsätta. Den politiska inriktningen redovisas nedan.

Med anledning av att det statsfinansiella läget förbättrats avser regeringen att återkomma till riksdagen med ett lagförslag om att det nuvarande inkomststaket inom sjukpenningförsäkringen höjs från 7,5 till 10 prisbasbelopp fr.o.m. den 1 juli 2006. Kostnaderna för att höja inkomsttaket beräknas till ca 800 miljoner kronor för 2006.

Regeringen betonar betydelsen av att de avstämningsmöten som införs genomförs på avsett sätt.

Rehabiliteringsutredningar kommer in till Försäkringskassan i ringa omfattning och i de flesta fall efter åtta veckor. Regeringen anser att det är mycket angeläget att Försäkringskassan vidtar åtgärder för att rehabiliteringsutredningarna blir en vedertagen del i rehabiliteringsarbetet.

Försäkringskassan skall i samråd med Socialstyrelsen fortsätta att vidareutveckla läkarintygen.

Regeringen avser att med företrädare för kommuner och landsting diskutera vilka åtgärder som regeringen kan bidra med för att stärka kommunernas och landstingens arbete med att minska ohälsan i arbetslivet och ekonomiskt stödja detta arbete.

Arbetsförmedlingens uppdrag avseende arbetslivsinriktad rehabilitering utvidgas så att det omfattar även anställda som behöver byta anställning på grund av ohälsa.

Försäkringskassan ges i uppdrag att i samverkan med Arbetsmarknadsstyrelsen vidta nya och förstärkta insatser för långtidssjuka och försäkrade som uppbär tidsbegränsad aktivitets- och sjukersättning. Syftet är att samtliga sådana fall skall genomgå för att säkerställa dels att rehabilitering eller andra åtgärder vidtas för att återföra den försäkrade till arbetslivet, dels att rätt ersättning utges.

Regeringen anser även att en försäkrad som uppburit aktivitets- eller sjukersättning under minst ett år bör få rätt att ha sin förmån vilande under tid med studier upp till längst 24 kalendermånader utan prövning av den sökandes arbetsförmåga.

Regeringen har tidigare påtalat att möjligheterna att kombinera partiell sjukskrivning med studier bör förbättras (jfr prop. 2004/05:108). Frågan utreds för närvarande.

För att öka hälso- och sjukvårdens deltagande i detta arbete med att minska sjukfrånvaron kommer regeringen att göra en treårig satsning och lämna bidrag till landstingen under åren 2007–2009 med högst 1 000 miljoner kronor per år.

Regeringen avser även att under hösten 2005 ge berörda myndigheter i uppdrag att utforma förslag om en mer kvalitetssäkrad, enhetlig och rätts-säker sjukskrivningsprocess. Utgångspunkten för uppdraget är att eventuell arbetsförmåga skall tas till vara i ökad utsträckning. Uppmärksamheten skall mer inriktas på den arbetsförmåga som den försäkrade har och inte på arbetsoförmågan. Sjukskrivningsprocessen skall utformas så att arbetslinjen främjas.

Regeringen framhåller att det är av yttersta vikt att de tre grundläggande syften som motiverat omorganisationen av socialförsäkringsadministrationen, dvs. att leverera en enhetlig rättstillämpning, en effektiv organisation och en fullgod personalpolitik, nu uppnås inom ramen för Försäkringskassans förändringsarbete. Regeringen följer detta arbete noga.

Statskontoret har funnit att det finns vissa hinder för bildande av samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet. Statskontoret föreslår därför att Försäkringskassan ges i uppdrag att verka för bildande av fler samordningsförbund. Regeringen anser att det är viktigt med lokal samordning och att fler samordningsförbund bildas. Försäkringskassan bör i detta avseende ge stöd till lokala aktörer och ta till vara och sprida erfarenheter från olika delar av landet.

Regeringen framhåller att det finns särskild anledning att uppmärksamma kvinnors sjukskrivning. Kvinnorna utgör 64 % av de sjukskrivna, och den ökning av antalet sjukskrivna som skett sedan 1997 har varit större bland kvinnor än bland män. För att nå det nationella målet är det viktigt att anledningarna till kvinnors ökade sjukskrivning uppmärksammas och att tillämpningen av sjukförsäkringen görs oberoende av om den för-

säkrade är man eller kvinna. Både kvinnors och mäns behov av rehabiliteringsåtgärder skall tillgodoses. Försäkringskassan har i rapporten *Alltjämt ojämnt* konstaterat att handläggningen av flera sjukförsäkringsförmåner skiljer sig åt mellan kvinnor och män. Regeringen har därför gett Försäkringskassan i uppdrag att återkomma till regeringen med en plan för arbetet med att integrera könsperspektivet i tillämpningen av socialförsäkringen.

Regeringen kommer att fortsätta den särskilda ohälsosatsning som skett de senaste åren och aviserar därför medel till Försäkringskassan för detta ändamål även under 2006 och 2007 med 450 respektive 350 miljoner kronor.

Regeringen avser även att för åren 2006 och 2007 tilldela Försäkringskassan extra medel med 150 miljoner kronor per år som skall användas för att ytterligare stärka myndighetens arbete med att förebygga och minska förekomsten av olika former av oegentligheter och felaktigheter inom de olika förmånslagen. Därigenom kan Försäkringskassan anställa 300 årsarbetare extra för att stärka sina insatser inom området.

Motionerna

Moderaterna

I motion Fi240 yrkandena 6 och 9 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 5 850 miljoner kronor för budgetåret 2006 och för åren 2007 och 2008 med 13 700 respektive 13 900 miljoner kronor.

Motionärerna framhåller att den höga frånvaron från arbetet i Sverige, i kombination med den demografiska utvecklingen framöver, kommer att sätta alla befintliga socialförsäkringssystem under betydande press. Att öka sysselsättningen för att möta detta utgör den kanske största utmaningen för svensk ekonomi. Därför satsar Moderaterna på att göra det mer lönsamt att arbeta jämfört med att uppbära bidrag.

Motionärerna motsätter sig regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp. Det förbättrar det finansiella sparandet med 0,8 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår motionärerna att den sjukpenninggrundande årsinkomsten (SGI) skall utgöras av de senaste 12 månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ned i arbetstid beräknas SGI i stället efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95. Den sammantagna effekten på offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, beräknas uppgå till 0,3 miljarder kronor 2006.

Arbetsgivare bör ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare anser motionärerna att beslut om aktivitets- och sjukersättning skall fattas av tjänstemän på Försäkringskassan med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket skall ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar. Motionärerna framhåller även att Moderaterna kommer att föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att minska kostnaderna för sjuk-

frånvaron. Det gäller dels att förbättra möjligheterna till vård och rehabilitering, dels att motverka överutnyttjande av försäkringen. Sammantaget skall förslagen minska kostnaderna för sjukskrivningarna med 2,3 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår motionärerna att 80 % av antagandeinkomsten (den inkomst som förtidspensionen beräknas på) skall vara pensionsgrundande. Detta innebär att pensionsförmånen blir densamma som i sjukförsäkringen. Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Beträffande arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av kostnaden för hel sjukpenning för anställda, anser motionärerna att denna skall slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

Motionärerna föreslår även att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheter från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Mot bakgrund av att sänkta ersättningar dämpar sjukskrivningarna föreslår motionärerna att det under det andra budgetåret efter ett regeringskifte införs en andra karensdag och att ersättningen i sjukförsäkringen sänks från 80 till 70 % av SGI för den som varit sjukskriven längre än sex månader.

Motionärerna anser att en försäkringsläkare alltid skall granska sjukintyget och göra en bedömning av arbetsförmågan i samband med att Försäkringskassan tar över ansvaret från arbetsgivaren. Vidare förordar motionärerna att en mer ingående granskning av arbetsförmågan görs efter 6 månaders sjukfrånvaro.

Regeringens tidsbegränsade satsning på 300 akademiker som skall undersöka eventuella socialförsäkringsbedrägerier anser motionärerna dels skall byggas ut till att gälla också 2008, dels kombineras med att Försäkringskassan och Skatteverket får ett ökat undersökningsansvar.

Motionärerna föreslår även att Försäkringskassan och Skatteverket får utökade möjligheter att samköra sina register och att detta görs rutinmässigt innan pengarna betalas ut.

Motionärerna framhåller att sänkta ersättningar har en tydlig effekt på utnyttjandet av förtidspensionen. Därför föreslås att förtidspensionen sänks från 64 till 60 % av antagandeinkomsten fr.o.m. 2007.

Möjligheten att ha ett uppdrag eller näringsverksamhet som tar en åttondel av en vanlig arbetstid och ändå ha kvar sin förtidspension bör tas bort. Regeln har kommit till för att man inte skall behöva avsäga sig ett mindre uppdrag vid sidan av arbetet om man blir förtidspensionär. Kontrollproblemen är emellertid betydande.

Motionärerna föreslår därtill att den skäligen levnadsnivån i det särskilda bostadstillägget för förtidspensionärer höjs med 225 kr i månaden 2006. En pensionär som är berättigad till särskilt bostadstillägg får därmed behålla 225 kr mer per månad efter det att hyran är betald.

Folkpartiet

I motion Fi241 yrkandena 9, 10 och 12 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 6 451 miljoner kronor för budgetåret 2006 och för åren 2007 och 2008 med 12 690 respektive 18 210 miljoner kronor.

Motionärerna framhåller att sedan 1997 har sjukskrivningar och förtidspensioneringar ökat mycket kraftigt. Det senaste året har läget stabiliserats, men på en mycket hög nivå. Finansdepartementets egna prognoser ligger långt från målen. Budgetpropositionen visar att regeringen inte tror sig om att kunna få ned de extrema ohälsotalen till en acceptabel nivå.

Motionärerna motsätter sig regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp. Det förbättrar det finansiella sparatet med 0,8 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår motionärerna att SGI skall utgöras av de senaste 12 månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ned i arbetstid beräknas SGI i stället efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95. Den sammanlagda effekten på offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, beräknas uppgå till 0,3 miljarder kronor 2006.

Arbetsgivare bör ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare anser motionärerna att beslut om aktivitets- och sjukersättning skall fattas av tjänstemän på Försäkringskassan med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket skall ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar. Motionärerna framhåller även att Folkpartiet kommer att föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att minska kostnaderna för sjukfrånvaron. Det gäller dels att förbättra möjligheterna till vård och rehabilitering, dels att motverka överutnyttjande av försäkringen. Sammantaget skall förslagen minska kostnaderna för sjukskrivningarna med 2,3 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår motionärerna att 80 % av antagandeinkomsten i aktivitets- och sjukersättningen skall vara pensionsgrundande. Detta innebär att pensionsförmånen blir densamma som i sjukförsäkringen. Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Beträffande arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av kostnaden för hel sjukpenning för anställda anser motionärerna att denna skall slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

Motionärerna föreslår även att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheter från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Motionärerna framhåller att hörnstenar i Folkpartiets politik är bl.a. finansiell samordning, konkreta åtgärder mot fusk och överutnyttjande samt snabbare rehabilitering. Motionärerna anser att Försäkringskassan behöver ökade resurser. I budgetförslaget läggs därför 1 150 miljoner kronor per år på rehabilitering och insatser med finansiell samordning, Finsam.

Vad avser Finsam anför motionärerna att Finsam innebär långtgående befogenheter för Försäkringskassan och sjukvårdshuvudmännen att samarbeta ekonomiskt. Pengar som i dag är bundna till att försörja dem som väntar på behandling och rehabilitering skall i stället frigöras för insatser inom sjukvården. Finsam har prövats och utvärderats under 1990-talet, med mycket goda resultat. Besparingen för sjukpenning och förtidspensioner beräknas bli 3,5 respektive 5,3 miljarder kronor för 2007 och 2008.

Motionärerna vill även bredda Finsam så att sjukvårdshuvudmännen skall kunna använda sjukförsäkringspengar till att utveckla rutiner för intygs-skrivande, bedömning av arbetsförmåga m.m.. Motionärerna framhåller att detta, kombinerat med tydliga nationella riktlinjer för sjukskrivning, är ett mycket viktigt bidrag till att sätta stopp för överutnyttjandet innan det ens har börjat. Besparingarna på sjukpenning och förtidspension uppskattas till 2,0 respektive 4,2 miljarder kronor för år 2007 och 2008.

Motionärerna anser att inom fyra veckor efter påbörjad sjukskrivning skall arbetsförmågan kontrolleras av en läkare knuten till Försäkringskassan. Denne läkare skall också utreda vilka rehabiliteringsinsatser som kan behövas för att återgång till arbete skall kunna ske. Beslutad medicinsk rehabilitering skall påbörjas inom en månad. Om den sjukskrivne vägrar delta i rehabilitering skall sjukpenningen dras in.

Därtill anser motionärerna att varje patient skall vara listad hos en husläkare som har överblick över sjukskrivning, läkemedelsutskrivning etc. Med hjälp av bättre IT-stöd skall den läkare som skall skriva intyg ha överblick över om patienten tidigare har försökt få ett intyg hos någon annan.

Kristdemokraterna

I motion Fi242 yrkandena 5 och 7 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 9 636 miljoner kronor för budgetåret 2006 och för åren 2007 och 2008 med 12 416 respektive 10 281 miljoner kronor.

Motionärerna pekar på att efter tio socialdemokratiska regeringsår är nästan var sjätte svensk i arbetsför ålder sjukskriven eller förtidspensionerad. Hälsan i arbetslivet måste öka, och människor måste uppleva det stimulerande att komma tillbaka till arbetslivet.

Motionärerna motsätter sig regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp.

Vidare föreslår motionärerna att SGI skall utgöras av de senaste 12 månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ned i arbetstid beräknas SGI i stället efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Arbetsgivare bör ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare anser motionärerna att beslut om aktivitets- och sjukersättning skall fattas av tjänstemän på Försäkringskassan med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket skall ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar. Motionärerna framhåller även att Kristdemokraterna kommer att föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att minska kostnaderna för sjukfrånvaron. Sammantaget beräknas förslagen minska kostnaderna för sjukskrivningarna med 2,3 miljarder kronor 2006, 2,7 miljarder kronor 2007 och 2,8 miljarder kronor 2008.

Vidare föreslår motionärerna att 80 % av antagandeinkomsten i aktivitets- och sjukersättningen skall vara pensionsgrundande. Detta innebär att pensionsförmånen blir densamma som i sjukförsäkringen. Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Beträffande arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av sjukpenningkostnaden för anställda anser motionärerna att denna skall slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

Motionärerna föreslår även att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheterna från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Motionärerna anser att rehabiliteringen har varit eftersatt och föreslår därför att den rehabiliteringsförsäkring som föreslås i kommittébetänkande SOU 2000:78 i alla väsentliga huvuddrag bör genomföras från den 1 januari 2006 med en utbyggnad den 1 januari 2007. En ökad totalkostnad

under det första året reformen genomförs balanseras åren därefter med en nettovinst i form av lägre utbetalningar av sjukpenning och förtidspension. Arbetsgivarnas skyldighet att göra rehabiliteringsutredningar upphör.

Det fasta ersättningssystemet i sjukförsäkringen bör ersättas med en individanpassad ersättningsnivå på 25–100 % av hel sjukpenning. Motionärerna vill även tydliggöra läkarnas ansvar och ge försäkringsläkarna en fördjupad vidareutbildning.

För att förstärka kontrollen och bekämpa fusket inom olika bidragssystem föreslår motionärerna ökade satsningar på kontrollåtgärder hos Försäkringskassan, utökade möjligheter till samkörning av register, fler påföljder vid fusk, omprövning av tidigare beviljade aktivitets- och sjukersättningar, starkare incitament för och ökade krav på intygsskrivande läkare, utformning av ett formaliserat friskintyg samt informationsinsatser om sjukförsäkringssystemet.

I syfte att finansiera ökade satsningar på vård och omsorg föreslås två karensdagar fr.o.m. 2007 med ett högriskskydd på 10 dagar per år. För att få en besparing i statens budget regleras arbetsgivarnas minskade kostnader med en marginell höjning av arbetsgivaravgifterna.

Eftersom Kristdemokraterna satsar drygt 2,8 miljarder kronor på ohälsa- och rehabiliteringsarbetet under 2006 och 2,9 miljarder kronor under 2007 avvisas en del av den engångssatsning som regeringen gör på administrationen under samma år. Motionärerna välkomnar dock de medel som särskilt anslås för Försäkringskassans arbete med fusk och kontrollåtgärder.

Motionärerna vill avskaffa dagens system med förhandlingar och avtal för kommunplacering av flyktingar och föreslår i stället att en utvecklingspeng införs som följer individen och att denna skall administreras av Försäkringskassan. För denna administration utökas Försäkringskassans anslag med 10 miljoner kronor år 2006 och 25 miljoner kronor år 2007 respektive 2008.

Motionärerna vill införa en graviditetspeng i slutet av graviditeten. Därmed upphör behovet av sjukpenning för det stora antalet gravida som i dag är hänvisade till det. Anslaget minskas med 350 miljoner kronor för vardera året 2006, 2007 och 2008.

Motionärerna avvisar till viss del regeringens opreciserade bidrag till hälso- och sjukvården för arbetet med sjukskrivningar under 2007 och 2008. Dock får 500 miljoner kvarstå under 2007 respektive 2008 som ett reformutrymme.

Centerpartiet

I motion Fi243 yrkande 3 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 6 740 miljoner kronor för budgetåret 2006 och för åren 2007 och 2008 med 8 200 respektive 8 600 miljoner kronor.

Motionärerna framhåller att en av de viktigaste politiska uppgifterna under de närmaste åren är att reformera sjukförsäkringssystemen så att de ger människor stöd att komma tillbaka i arbete så fort som möjligt. För att nå framgång i arbetet med sjukskrivningarna är det av största vikt att arbetslinjen tydligt görs till sjukförsäkringens mål. Sjukförsäkringens måste reformeras så att det blir förmånligt att gå tillbaka till att arbeta. Det är också viktigt att socialförsäkringarna förändras så att det stimulerar till nyföretagande och företagande.

Motionärerna motsätter sig regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp. Det förbättrar det finansiella sparandet med 0,8 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår motionärerna att SGI skall utgöras av de senaste 12 månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ned i arbetstid beräknas SGI i stället efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95. Den sammantagna effekten på offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, beräknas uppgå till 0,3 miljarder kronor 2006.

Arbetsgivare bör ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare anser motionärerna att beslut om aktivitets- och sjukersättning skall fattas av tjänstemän på Försäkringskassan med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket skall ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar. Motionärerna framhåller även att Centerpartiet kommer att föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att minska kostnaderna för sjukfrånvaron. Det gäller dels att förbättra möjligheterna till vård och rehabilitering, dels att motverka överutnyttjande av försäkringen. Sammantaget skall förslagen minska kostnaderna för sjukskrivningarna med 2,3 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår motionärerna att 80 % av antagandeinkomsten i aktivitets- och sjukersättningen skall vara pensionsgrundande. Detta innebär att pensionsförmånen blir densamma som i sjukförsäkringen. Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Beträffande arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av sjukpenningkostnaden för anställda anser motionärerna att denna skall slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

Motionärerna föreslår även att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheter från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Vidare förespråkar motionärerna en andra karensdag fr.o.m. 2008 och besparingar i socialförsäkringens administration.

Utskottets bedömning

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för budgetåret 2006, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2007 respektive beräkning av utgifterna för 2008. Förslagen redovisas i tabellen nedan. Beloppen anges i miljoner kronor.

År	Regeringen	m	fp	kd	c
2006	129 591	-5 850	- 6 451	- 9 636	- 6 740
2007	133 867	- 13 700	- 12 690	- 12 416	- 8 200
2008	138 615	- 13 900	- 18 210	- 10 281	- 8 600

Sjukfrånvaron och kostnaderna härför har ökat dramatiskt under senare år. Det har varit särskilt de långa sjukfallen (365 dagar eller mer) som har ökat. Antalet långa sjukfall nådde sin högsta nivå 2003 då 127 000 personer hade sjukpenning som löpt i minst ett år. Antalet personer med aktivitets- och sjukersättning (tidigare förtidspension/sjukbidrag) har ökat påtagligt och ökar fortfarande.

En avstämning av regeringens mål för minskad ohälsa har gjorts i budgetpropositionen. Härvid noteras att sjukfrånvaron från arbetslivet har minskat under 2003, 2004 och under det första halvåret 2005. Antalet ersatta sjukpenningdagar har minskat med 24 % jämfört med år 2002, vilket betyder att nästan hälften av den målsatta nedgången återstår. Regeringen gör bedömningen att denna minskning kommer att fortgå under åtminstone ytterligare ett par år och att måluppfyllelsen därför ligger inom räckhåll. För detta talar att inflödet av nya sjukfall, som började sjunka redan under hösten 2002, nu gått ned till en även i ett historiskt perspektiv mycket låg nivå. Detta kommer i sin tur att medföra att antalet långtids-sjukskrivna – som genererat en stor övergång till sjuk- och aktivitetsersättning under de två senaste åren – också kommer att minska. Detta beräknas ske oavsett om inflödet av nya sjukfall skulle ta fart igen t.ex. till följd av en förbättrad situation på arbetsmarknaden. Även antalet långtidssjuka minskar nu kraftigt, vilket enligt regeringens beräkningar kommer att medföra färre framtida övergångar till sjuk- och aktivitetsersättning än de senaste två årens höga nivåer på nybeviljandet. Det sammanlagda antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning kommer dock att fortsätta öka något under ytterligare ett par år på grund av ett förhållandevis lågt utflöde. Därefter kommer med stor sannolikhet även denna grupp att reduceras i antal. Övergångarna till sjuk- och aktivitetsersättning kommer sammanlagt under perioden 2003-2008 enligt regeringens bedömning att ligga under den referensnivå som angavs i målbeskrivningen (64 000 per år, motsvarande nivån 2002).

Enligt Försäkringskassans statistikuppgifter utbetalades under augusti 2005 ersättning i form av sjukpenning till 227 400 personer, vilket var knappt 36 300 färre än under augusti 2004. I slutet av juni 2005 hade 94 000 personer varit sjukskrivna i ett år eller mera. Det var 24 000 färre än ett år tidigare. Antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning ökar. I september 2005 uppgick antalet till 552 600 personer, vilket var 24 500 fler än under september 2004. Under perioden september 2004 t.o.m. augusti 2005 uppgick antalet nytillkomna personer med sjuk- och aktivitetsersättning till 68 600, vilket var 5 800 färre än motsvarande period 2004.

Utskottet konstaterar att de senaste årens höga sjukfrånvaro har haft betydande ekonomiska konsekvenser för samhället. Även om utvecklingen nu har vänt i fråga om antalet sjukfall, fortsätter antalet personer som uppbär aktivitets- och sjukersättning att öka. Detta innebär att de samlade kostnaderna ligger kvar på en hög nivå och alltfjämt riskerar att tränga undan andra viktiga välfärdssatsningar. Utvecklingen på området är således fortfarande allvarlig.

Utskottet har vid flera tillfällen, senast i betänkande 2004/05:SfU1, konstaterat att orsakerna till den kraftigt ökade sjukfrånvaron är komplexa och att någon enkel lösning på problemet inte står att finna. Orsaker som har framhållits är en åldrande arbetskraft, bristande incitament för arbetsgivare att vidta åtgärder för att minska sjukfrånvaron, hårdare krav i arbetslivet, sämre psykosocial arbetsmiljö, brister i arbetsgivarnas och försäkringskassornas rehabiliteringsarbete, långa väntetider inom hälso- och sjukvården, förändrade attityder till sjukskrivning hos läkare, enskilda individer och arbetsgivare, läkarnas roll i sjukskrivningsprocessen, ersättningssystemens utformning och verkningar av sanering av statsfinanserna som ägde rum under 1990-talet.

Regeringen har i propositionen framhållit att det krävs åtgärder på en rad områden för att klara de uppsatta målen. Utskottet delar denna bedömning.

Kvinnors sjukfrånvaro är betydligt högre än mäns. Andelen kvinnor av totala antalet sjukskrivna var i maj 2005 64 %. Andelen kvinnor i sjuk- och aktivitetsersättning är ca 60 %. I propositionen anges att det finns ytterst få vetenskapliga studier om orsakerna till kvinnors högre sjukfrånvaro, och ännu färre om möjligheterna att påverka dessa förhållanden. Möjliga orsaker till kvinnors högre sjukfrånvaro kan vara att kunskapen inom den medicinska vetenskapen är mindre när det gäller diagnostisering, behandling, rehabilitering respektive prevention av kvinnors besvär och att kvinnor oftare har arbeten som är ergonomiskt eller psykosocialt krävande. En ytterligare orsak kan finnas i ökade krav i kvinnodominerade arbeten de senaste 10–15 åren. Antalet kvinnor som har arbete med hög anspänning men liten egen kontroll ökar. Under de senaste åren har ökningen varit särskild tydlig bland personal anställd inom vård, skola och omsorg.

Utskottet noterar att regeringen i propositionen angivit att det finns särskild anledning att uppmärksamma kvinnors sjukskrivning och att det för att nå det nationella målet är viktigt att anledningarna till kvinnors ökade sjukskrivning uppmärksammas och att tillämpningen av sjukförsäkringen sker korrekt och oberoende av om den försäkrade är man eller kvinna. Som angivits ovan har regeringen gett Försäkringskassan i uppdrag att ta fram en plan för hur könsperspektivet skall integreras i tillämpningen av socialförsäkringen. Försäkringskassan skall utarbeta metoder och arbetssätt för hur handläggarna skall bemöta den försäkrade och handlägga sjukförsäkringsärenden likformigt och rättssäkert oavsett den försäkrades kön. Inom ramen för uppdraget skall olika metoder och arbetssätt prövas i samarbete med forskare på området. Den 15 maj 2006 skall en utvärdering av arbetet redovisas.

Även om regeringen vidtar åtgärder som uppmärksammar kvinnors sjukskrivning m.m. vill utskottet dock framhålla att det förhållandet att kvinnor är nästan dubbelt så mycket sjukskrivna som män är så anmärkningsvärt och indikerar så allvarliga missförhållanden, att det är nödvändigt att uttröna orsakerna till detta och vilka åtgärder som kan vidtas för att påverka förhållandet.

I detta sammanhang kan även framhållas att antalet yngre personer med sjuk- och aktivitetsersättning har ökat väsentligt. Antalet i åldrarna 16–29 år som har beviljats sådan ersättning har uppgått till ca 3 500 personer under 2000-talet jämfört med ca 2 500 personer under 1990-talet. Utskottet uttalade i sitt yttrande 2004/05:SfU1y att en fokusering på orsakerna till detta också var nödvändig. Utskottet ser nu således positivt på att regeringen har givit Försäkringskassan i uppdrag att följa utvecklingen av ungdomars hälsa i arbetslivet.

En betydelsefull åtgärd är möjligheten till den finansiella samordning inom rehabiliteringsområdet mellan lokala och regionala aktörer i form av Försäkringskassan, landsting, länsarbetsnämnd och en eller flera kommuner som har införts fr.o.m. den 1 januari 2004. I maj 2005 hade 14 samordningsförbund bildats i fem län. Detta är inte tillräckligt. Som utskottet uttalade i sistnämnda yttrande anser utskottet att den finansiella samordningen utgör ett viktigt instrument för en utvecklad rehabilitering av personer som annars är svåråtkomliga för rehabilitering. Utskottet anser därför att det är angeläget att hinder för att förverkliga lagstiftningen i samhället övervinns och att arbetet med att utveckla den finansiella samordningen påskyndas.

Utskottet anser att avstämningsmötet, där bl.a. den sjukskrivne, Försäkringskassan, arbetsgivaren, facklig företrädare och läkaren möts, är av central betydelse för att klarlägga förutsättningarna för en återgång i arbete och för att planera de insatser som behöver vidtas. Det utgör således ett viktigt instrument för att minska ohälsan. Som utskottet uttalade i sitt yttrande 2004/05:SfU1y anser utskottet att det är nödvändigt att avstämningsmötena införlivas i Försäkringskassans arbete. Som anges i budgetproposi-

tionen sker i dag sådana möten i alltför liten utsträckning, eller endast 30 000 på årsbasis. Det uttalas dock i propositionen att Försäkringskassans ambition är att tredubbla antalet avstämningsmöten under 2006. Utskottet ser positivt på det sistnämnda.

Beträffande arbetsgivarnas medfinansieringsansvar för sjukpenningkostnader har utskottet i betänkande 2004/05:SfU5 ställt sig bakom regeringens förslag om en sådan medfinansiering. Utskottet har därvid bl.a. uttalat att det enligt utskottets mening är viktigt i kampen mot ohälsan att det finns ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att genom förebyggande insatser och rehabiliteringsåtgärder minska sjukfrånvaron på arbetsplatsen. Genom förslaget om medfinansiering får arbetsgivaren ett ansvar för och samtidigt en möjlighet att påverka kostnaderna för sjukfrånvaron på arbetsplatsen. Utskottet vidhåller sitt ställningstagande.

Utskottet anser att den som drabbats av medicinskt grundad långvarig eller varaktig arbetsoförmåga inte bör komma i vare sig bättre eller sämre läge i ålderspensionshänseende än vad som skulle vara fallet om han eller hon hade fortsatt att arbeta. Utskottet kan därför inte ställa sig bakom förslaget att endast 80 % av antagandeinkomsten i aktivitets- och sjukersättningen skall vara pensionsgrundande.

Vad gäller partiernas övriga förslag till förändringar inom utgiftsområde 10 har utskottet tidigare avstyrkt många liknande motionsförslag. Det gäller frågor om beräkningen av SGI, karensdag, överföring av vissa sjukförsäkringskostnader till trafikförsäkringen, rehabiliteringsförsäkring, rehabiliteringsgaranti m.fl. frågor. Utskottet, som nu har att ta ställning till ramen för utgiftsområde 10, finner inte anledning att i detta läge frångå sina tidigare ställningstaganden.

Även om regeringen genomfört flera olika åtgärder mot ohälsan som medfört att sjukskrivningarna minskar och att trenden för nytilkomna aktivitets- och sjukersättningar är nedåtgående, anser utskottet att det är nödvändigt att regeringen tar initiativ till ytterligare åtgärder för att det uppsatta nationella målet för sjukfrånvaro och aktivitets- och sjukersättning skall kunna nås till 2008. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt kvinnors ohälsa. Av propositionen framgår att regeringen fortsätter att vidta åtgärder i syfte att minska ohälsan, vilka åtgärder har redovisats ovan.

Mot bakgrund härav anser utskottet att regeringens förslag till utgiftsram för budgetåret 2006 får godtas liksom förslagen till preliminär fördelning för budgetåren 2007 och 2008. Motionerna Fi240 yrkandena 6 och 9, Fi241 yrkandena 9, 10 och 12, Fi242 yrkandena 5 och 7 samt Fi243 yrkande 3 avstyrks med det anförda.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ekonomisk äldrepolitik. Området omfattar garantipension till ålderspension, bostadstillägg till pensionärer, äldreomsorgsstöd och efterlevandepension till vuxna.

Målet för politikområdet är att personer med låg eller ingen inkomstrelaterad pension skall garanteras ett värdesäkrat grundskydd samt att efterlevande make skall ges ett rimligt ekonomiskt stöd för att klara omställningen efter ett dödsfall.

I propositionen föreslås en utgiftsram på 45 299 miljoner kronor för budgetåret 2006.

I förhållande till anvisade medel för 2005 (46 413 miljoner kronor) minskar utgifterna 2006 med 1 114 miljoner kronor. I förhållande till beräkningarna i vårpropositionen för 2005 minskar ramen för 2006 med 162 miljoner kronor. Minskningen jämfört med vårpropositionen förklaras huvudsakligen av förändrade makroekonomiska förutsättningar och förändrade volymer. Antalet personer med garantipension väntas bli färre både 2006 och 2007.

Regeringen föreslår en förbättring av bostadstillägget till pensionärer, vilket medför att utgiftsområdet ökar med 125 miljoner kronor. Samtidigt minskar utgiftsområdet med 5 miljoner kronor eftersom antalet personer berättigade till äldreomsorgsstöd visat sig vara lägre än vad som tidigare beräknats.

Utgifterna för 2007 beräknas till 44 353 miljoner kronor och för 2008 till 43 866 miljoner kronor.

Motionerna

Moderaterna

I motion Fi240 yrkandena 6 och 9 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 200 miljoner kronor. Även för 2007 och 2008 föreslås en ökning av utgiftsramen med 200 miljoner kronor respektive år. Motionärerna föreslår att den skäliga levnadsnivån vid beräkning av särskilt bostadstillägg höjs med 0,068 prisbasbelopp, vilket innebär 225 kr mer per månad till dem som berörs.

Folkpartiet

I motion Fi241 yrkandena 9, 10 och 12 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 55 miljoner kronor. Även för 2007 och 2008 föreslås en ökning av utgiftsramen med 55 miljoner kronor respektive år. Motionärerna föreslår att innehav av fritidsfastighet inte skall påverka storleken av bostadstillägget till pensionärer.

Kristdemokraterna

I motion Fi242 yrkandena 5 och 7 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 1 890 miljoner kronor. Även för 2007 och 2008 föreslås en ökning av utgiftsramen med 1 890 miljoner kronor vardera året. Motionärerna föreslår att innehav av fritidsfastighet inte skall ingå i inkomstprövningen för beräkning av bostadstillägg till pensionärer och att garantipensionen skall höjas med 300 kr per månad.

Centerpartiet

I motion Fi243 yrkande 3 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 480 miljoner kronor och för 2007 och 2008 en ökning med 980 miljoner kronor respektive år. Motionärerna föreslår en höjning av garantipensionen med 1 500 kr per år under 2006 och 2007. Vidare motsätter de sig regeringens förslag om förbättringar av bostadstillägget till pensionärer, det särskilda bostadstillägget och äldreförsörjningsstödet.

Utskottets bedömning

Utskottet har att ta ställning till dels förslag till utgiftsram för budgetåret 2006, dels förslag till preliminär fördelning av utgifterna för 2007 och 2008. Förslagen redovisas i tabellen nedan. Beloppen anges i miljoner kronor.

År	Regeringen	m	fp	kd	c
2006	45 299	+ 200	+ 55	+ 1 890	+ 480
2007	44 353	+ 200	+ 55	+ 1 890	+ 980
2008	43 866	+ 200	+ 55	+ 1 890	+ 980

För att förbättra för de sämst ställda pensionärerna, varav de flesta är kvinnor, höjdes bostadstillägget för dem som har fyllt 65 år fr.o.m. 2005. Den bostadskostnad för vilken bostadstillägg kan utges höjdes med 170 kr per månad för den som är ogift och med 85 kr per månad för den som är gift. Vidare höjdes taket för skälig bostadskostnad vid beräkning av särskilt bostadstillägg till pensionärer som har fyllt 65 år och vid beräkning av äldreförsörjningsstöd med lika mycket, dvs. med 170 respektive 85 kr per månad. Utskottet, som välkomnade dessa höjningar, konstaterar att regeringen nu föreslår ytterligare förbättringar av nämnda förmåner.

I propositionen föreslås att den bostadskostnad för vilken bostadstillägg kan utges höjs från 4 670 kr till 4 850 kr per månad för den som är ogift och från 2 335 till 2 425 kr för den som är gift. Vidare föreslås att vid beräkning av det särskilda bostadstillägg till pensionärer som har fyllt 65 år och av äldreförsörjningsstödet skall taket för skälig bostadskostnad höjas från 5 870 kr till 6 050 kr per månad för den som är ogift och från 2 935 kr till 3 025 kr för den som är gift. För en ogift pensionär som har

en bostadskostnad som uppgår till minst 4 850 kr förslaget att bostadstillägget höjs med 164 kr per månad. Detsamma gäller för makar tillsammans om deras gemensamma bostadskostnad som uppgår till minst 4 850 kr per månad. Förslaget om höjd skälig bostadskostnad för särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd innebär förbättringar med som mest 180 kr per månad.

Grundskyddet för pensionärer (garantipension, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg) utgör en viktig del av inkomsten för de ekonomiskt mest utsatta pensionärerna. Beräkningar har enligt vad som anges i propositionen visat att bostadstillägget utgör 22 % av den disponibla inkomsten för ensamstående och 13 % för sammanboende, och att det ger en avsevärd utjämning av inkomsterna mellan låg- och höginkomsttagare. De nu föreslagna höjningarna bör enligt utskottet bidra till att ytterligare både förbättra för de berörda pensionärerna och utjämna inkomsterna mellan låg- och höginkomsttagare. Av det skälet anser utskottet att de av regeringen föreslagna höjningarna bör godtas.

När det gäller frågan om höjning av garantipensionen gör utskottet bedömningen att i valet av satsning är regeringens förslag att föredra eftersom det ger förbättringar för de sämst ställda pensionärerna. Utskottet kan därför inte ställa sig bakom Kristdemokraternas eller Centerpartiets förslag om att höja garantipensionen 2006. Inte heller kan utskottet ställa sig bakom Folkpartiets och Kristdemokraternas förslag om att undanta värdet av fritidsfastighet från beräkningen av bostadstillägget pensionärer.

Med det anförda föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker den föreslagna utgiftsramen för 2006 liksom förslaget till preliminär fördelning av utgifterna för 2007 och 2008. Finansutskottet bör därmed avstyrka motionerna Fi240 yrkandena 6 och 9, Fi241 yrkandena 9, 10 och 12, Fi242 yrkandena 5 och 7 samt Fi243 yrkande 3.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

Politikområdet Ekonomisk familjepolitik omfattar utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn samt anslag 21:1 Bostadsbidrag inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande. Statens övriga ekonomiska stöd till barnfamiljerna är studiebidragen (utgiftsområde 15) och maxtaxan inom förskoleverksamhet och skolbarnomsorgen (utgiftsområde 16).

I utgiftsområde 12 ingår barnbidrag inklusive flerbarnstillägg och förlängt barnbidrag, föräldraförsäkring inklusive havandeskapspenning, underhållsstöd, bidrag till internationella adoptioner, barnpension och efterlevandestöd till barn, vårdbidrag för funktionshindrade barn samt pensionsrätt för barnår.

Målet för politikområdet är att skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn skall minska inom ramen för den generella välfärden.

I propositionen föreslås en utgiftsram på 61 460 291 000 kr för 2006. Jämfört med anvisade medel för 2005 ökar utgifterna med 3 330 miljoner kronor. Ökningen förklaras till största delen av den tidigare aviserade höjningen av barnbidraget och flerbarnstillägget. Denna höjning föreslås ha verkan fr.o.m. oktober 2005. Utgiftsramsökningen 2006 förklaras även av höjningen av ersättningsnivån för de så kallade lägstanivådagarna, inkomsttaket i föräldraförsäkringen och ändringar i underhållsstödet.

I propositionen aviserar regeringen en höjning av inkomsttaket i föräldraförsäkringen från 7,5 till 10 prisbasbelopp fr.o.m. den 1 juli 2006 och en höjning av lägstanivån inom föräldrapenningen från 60 kr per dag till 180 kr per dag fr.o.m. den 1 juli 2006.

Utgifterna för 2007 beräknas till 64 136 miljoner kronor och för 2008 till 66 347 miljoner kronor.

Motionerna

Moderaterna

I motion Fi240 yrkandena 6 och 9 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen för 2006 med 3 190 miljoner kronor. För åren 2007 och 2008 föreslås en minskning av utgiftsramen med 6 170 respektive 6 590 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår att ersättningsnivån i föräldraförsäkringen sänks till 75 % av SGI och att föräldraförsäkringen skall omfatta tolv månader med SGI som grund för barn som är födda fr.o.m. den 1 januari 2006. Motionärerna vill inte ha en kvoterad föräldraförsäkring och anser därför att den särskilda öronmärkningen av två månader i föräldraförsäkringen bör avskaffas. Vidare anser motionärerna att föräldrar ska kunna ta ut föräldrapenning samtidigt med varandra.

Motionärerna föreslår att SGI i föräldraförsäkringen skall beräknas på de senaste tolv månadernas inkomst. För den som gått upp eller ner i arbetstid skall SGI i stället beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Motionärerna välkomnar höjningen av taket i föräldraförsäkringen och menar att denna kan kombineras med ett förvärvsavdrag för att främja ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen. Motionärerna föreslår därför en särskild skattereduktion på förvärvsinkomsten med 3 000 kr per månad för den förälder som har lägst arbetsinkomst när denna återgår till arbetet och den andra föräldern i stället tar ut föräldrapenning.

Motionärerna vill även att det fr.o.m. 2006 införs ett tak för antalet dagar i den tillfälliga föräldrapenningen som kan tas ut för vård av sjukt barn (VAB) på 15 dagar per barn och år, med möjlighet till undantag. Den SGI som den tillfälliga föräldrapenningen baseras på skall även fortsättningsvis vara 7,5 prisbasbelopp.

Folkpartiet

I motion Fi241 yrkandena 9, 10 och 12 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 100 miljoner kronor. För 2007 och 2008 föreslås en minskning av utgiftsramen med 550 miljoner kronor respektive en ökning med 300 miljoner kronor.

Motionärerna anser att alla höjningar av det generella barnstödet skall ske i form av skattereduktion.

Motionärerna föreslår att en s.k. jämställdhetsbonus införs med syfte att främja en mer jämställd fördelning av föräldraledigheten. Den innebär att en högre ersättning om 90 % utges för varje månad som den ena föräldern tar ut föräldrapenning och som motsvaras av en månads uttag av den andra föräldern. Vidare anser motionärerna att föräldrarna skall kunna ta ut en del av föräldraförsäkringen samtidigt och att föräldraförsäkringen inte bör förlängas med fler månader.

Motionärerna vill ersätta garantidagarna med ett barnkonto om 40 000 kr per barn. Dessa pengar skall kunna användas under barnets hela förskoleålder och tanken är att varje familj skall använda pengarna till det som underlättar deras vardag bäst. Barnkontot skall införas fr.o.m. 2008.

Motionärerna föreslår att SGI i föräldraförsäkringen ska beräknas på de senaste tolv månadernas inkomst. För den som gått upp eller ner i arbetstid skall SGI i stället beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Vidare anser motionärerna att dagens system för underhållsstöd bör reformeras. Det generella underhållsstödet skall ersättas av ett inkomstprövat utfyllnadsbidrag.

Kristdemokraterna

I motion Fi242 yrkandena 5 och 7 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 2 195 miljoner kronor. För åren 2007 och 2008 föreslås en ökning av utgiftsramen med 3 183 respektive 3 183 miljoner kronor.

Motionärerna föreslår att det nuvarande barnbidraget slopas helt och ersätts med ett barnbidrag som är högre och tas upp till beskattning. Det nya bidraget skall utgå med 1 800 kr per barn och månad. För tredje barnet skall ett flerbarnstillägg på 400 kr utbetalas, för fjärde barnet 1 400 kronor, för femte barnet 2 500 kr och för det sjätte 4 200 kr.

Motionärerna föreslår att s.k. barndagar införs från den 1 juli 2006. För varje barn som fyllt ett år tilldelas barnets föräldrar eller vårdnadshavare 300 barndagar. Varje barndag är värd 200 kr. Vidare anser motionärerna att grundnivån i föräldraförsäkringen skall höjas från 180 till 230 kr per dag fr.o.m. den 1 januari 2006. Motionärerna välkomnar höjningen av taket i föräldraförsäkringen till 10 prisbasbelopp och vill på sikt höja taket till 11 prisbasbelopp.

Motionärerna föreslår att SGI i föräldraförsäkringen ska beräknas på de senaste tolv månadernas inkomst. För den som gått upp eller ner i arbetstid skall SGI i stället beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Motionärerna anser att taket för SGI som den tillfälliga föräldrapeningens grundar sig på även fortsättningsvis skall vara 7,5 prisbasbelopp.

Till följd av den föreslagna reformen med barndagar anser motionärerna att de 90 dagar som betalas ut med 60 kr per dag och den extra pappamånaden skall avskaffas. Motionärerna vill inte ha en kvoterad föräldraförsäkring och föreslår en utökad rätt att överlåta dagar i föräldraförsäkringen och därmed att de nuvarande mamma- och pappamånaderna avskaffas.

Från och med den 1 januari 2007 bör enligt motionärerna en generell graviditetspeng (30 dagar i slutet av graviditeten) införas. Vidare anser motionärerna att besparingar bör göras på underhållsstödet genom att stödtagare med höga inkomster inte beviljas fullt underhållsstöd. Därtill föreslås att vårdbidrag skall utges till biståndsarbetare med funktionshindrade barn.

Centerpartiet

I motion Fi243 yrkande 3 föreslås – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 114 miljoner kronor och för åren 2007 och 2008 en ökning av utgiftsramen med 294 respektive 254 miljoner kronor.

Motionärerna anser inte att regeringens generella höjning av barnbidragen är rätt prioriterad. De föreslår i stället att barnbidraget höjs med 700 kr per månad för barn i åldern 1–4 år. Detta som ett första steg i dubblingen av barnbidrag för barn i åldrarna 1–4 år.

Motionärerna välkomnar höjd grundnivå i föräldraförsäkringen, men de anser att grundnivån i föräldraförsäkringen skall höjas till 200 kr per dag fr.o.m. den 1 januari 2006. Motionärerna välkomnar även höjt tak i föräldraförsäkringen. Motionärerna anser emellertid att höjningen inte är tillräcklig och föreslår därför att taket i föräldraförsäkringen höjs till 11 prisbasbelopp från den 1 juli 2006. De anser att det inte bör införas ytterligare regleringar av föräldrarnas uttag av föräldraförsäkringen. Däremot bör man överväga att införa en mammamånad. Mammamånaden skall kunna tas ut under graviditetens slutskede.

Beräkningen av SGI föreslås förändras så att den beräknas på de senaste 12 månadernas inkomst. För den som gått upp eller ner i arbetstid ska SGI i stället beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Utskottets bedömning

Utskottet har att ta ställning till såväl förslag till utgiftsram för budgetåret 2006 som förslag till preliminär fördelning av utgifterna för budgetåren 2007 och 2008. Förslagen redovisas i tabellen nedan. Beloppen anges i miljoner kronor.

År	Regeringen	m	fp	kd	c
2006	61 460	- 3 190	+ 100	+ 2 195	+ 114
2007	64 136	- 6 170	- 550	+ 3 183	+ 294
2008	66 347	- 6 590	+ 300	+ 3 183	+ 254

Barnen och barnfamiljerna hör till de grupper i samhället som drabbades hårdast av den ekonomiska krisen och de besparingar som följde under 1990-talet. Sedan 1990-talet har de ekonomiska levnadsvillkoren förbättrats för de flesta grupper i samhället, och det gäller även för barnfamiljerna. Den ekonomiska familjepolitik som drivits och genomförts de två senaste mandatperioderna har i hög utsträckning bidragit till denna utveckling.

I takt med att den svenska samhällsekonomin förbättrats har riksdagen under de senaste åren beslutat om en lång rad insatser för att förbättra ekonomin för barnfamiljerna. Redan under den förra mandatperioden genomfördes omfattande satsningar på barnen. Under perioden 1999–2003 ökade utgifterna inom politikområdet från 50 miljarder kronor till 56 miljarder kronor i fasta priser, vilket motsvarar en ökning med 12 %. I propositionen förklaras ökningen till viss del av reformer som har genomförts på det familjepolitiska området under perioden och som påverkat hushållens disponibla inkomst positivt. Reformerna har bl.a. genomförts genom utbyggnad av föräldraförsäkringen och genom att barnbidragen höjts vid två tillfällen. Även reformer vidtagna utanför politikområdet, t.ex. införandet av maxtaxan inom förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen, har varit av stor betydelse för barnfamiljernas ekonomi.

Inför innevarande mandatperiod utlovade regeringen en rad nya satsningar som nu skall genomföras. I oktober 2005 höjs barnbidraget och flerbarnstillägget med 100 kr per barn och månad. Första utbetalningen görs retroaktivt i december. Dessutom införs ett nytt flerbarnstillägg på 100 kr för det andra barnet. Satsningen innebär 300 kr mer i månaden för en tvåbarnsfamilj och 500 kr mer i månaden för en trebarnsfamilj.

Nu genomförs de satsningar på ekonomiskt utsatta barn som regeringen aviserade i 2004 års ekonomiska vårproposition. Underhållsstödet höjs med 100 kr per barn och månad. Bostadsbidraget till barnfamiljer ökar, vilket innebär mellan 100 och 150 kr i månaden för flertalet barnfamiljer som får bostadsbidrag. Dessutom införs ett nytt barntillägg inom studiemedelssystemet och för vuxenstudierande med rekryteringsbidrag. Totalt uppgår dessa satsningar till 1 miljard kronor.

Av regeringens resultatbedömning framgår att målet att minska skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn enbart delvis kan sägas vara uppfyllt. Resultatbedömningen visar att skillnaderna i ekonomisk standard trots familjestöd ökar mellan ensamstående med barn och hushåll utan barn under perioden 1999–2003. För sammanboende med barn minskar skillnaderna i ekonomisk standard gentemot hushåll utan barn något under perioden. Regeringen har emellertid efter den studerade perioden gjort satsningar på ekonomiskt utsatta barnfamiljer och då särskilt på ensamstående med barn.

I likhet med regeringen vidhåller utskottet att det är en prioriterad uppgift att minska andelen ekonomiskt utsatta barnfamiljer. Utskottet välkomnar därför de satsningar som nu görs. Enligt utskottet måste en grundläggande strävan vara att skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor för alla barn. Stöden till familjer med svag ekonomi, ensamstående med barn och familjer med särskilda behov måste även fortsättningsvis vara starka. Utskottet vill här understryka att den ekonomiska familjepolitiken bör ses i ett större sammanhang i vilket olika politikområden tillsammans ger möjligheter att förbättra barnfamiljernas välfärd. Sådana områden är arbetsmarknads- och utbildningspolitiken.

Utvecklingen av barnafödandet är en samhällelig välfärdsfråga. Som framhålls i propositionen är utvecklingen av antalet födda barn en indikator på hur väl samhället förmår skapa förutsättningar för kvinnor och män att kunna kombinera familjeliv med förvärvsarbete. Hög sysselsättning, jämställdhet, god förskoleverksamhet och skolbarnomsorg och en stödjande familjepolitik är grundläggande faktorer som påverkar barnafödandet. Barnafödandet är generellt högre i länder där föräldraskapet kan kombineras med förvärvsarbete.

Under 1990-talet senare hälft skedde en nedgång i antalet födda barn i Sverige. Från 1990 till 1999 sjönk antalet födda från 124 000 till 88 000. År 1999 vände nedgången i Sverige och utskottet kan med glädje konstatera att antalet födda sedan dess stigit varje år. Fruktsamheten i Sverige var 1,71 barn per kvinna år 2003. Antalet födda barn fortsätter att öka och uppgick 2004 till strax över 100 000 barn. Detta motsvarar en fruktsamhet på ca 1,75 barn per kvinna. Barnafödandet i Sverige ligger över genomsnittet för EU-länderna.

Utskottet anser att den ständiga ökningen i antalet födda är en god indikator på att familjepolitiken fungerar på önskvärt sätt. Enligt utskottets mening är det av avgörande betydelse för ett ökat barnafödande att samhället fortsätter att ge föräldrar goda förutsättningar att kunna kombinera ett jämställt familjeliv med förvärvsarbete. Utskottet vill här inte minst betona betydelsen av jämställdhet mellan kvinnor och män.

Av propositionen framgår att utfallet för 2004 visar att regeringens mål att skillnaderna i uttag av föräldrapenning mellan barnets föräldrar skall minska har uppfyllts. Effekterna av de införda mamma- och pappamånaderna inom föräldraförsäkringen synes vara positiva. Av det antal som under 2004 fick föräldrapenning var 43,2 % män vilket kan jämföras med 42,7 % 2003.

Utskottet ser mycket ljust på denna utveckling, men anser det vara önskvärt och nödvändigt att skillnaderna i uttag fortsätter minska. Genom de höjningar inom föräldraförsäkringen som regeringen aviserar skapas ytterligare förutsättningar för att målet skall kunna uppnås. Utskottet ställer sig bakom den aviserade höjningen av inkomsttak i föräldraförsäkringen från 7,5 till 10 prisbasbelopp fr.o.m. den 1 juli 2006. Utskottet välkomnar även och ställer sig bakom den aviserade höjningen av lägstanivån inom föräld-

rapenningen från 60 kr per dag till 180 kr per dag fr.o.m. den 1 juli 2006. Något skäl att införa s.k. barndagar kan utskottet inte finna. Inte heller ett införande av s.k. barnkonton. Föräldraförsäkringen med de reformer som nu aviseras blir enligt utskottet ett väsentligt bättre stöd för föräldrarna i deras strävan att förena jämställt föräldraskap och förvärvsarbete.

Med det anförda föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker den av regeringen föreslagna utgiftsramen för budgetåret 2006 samt den preliminära fördelningen av utgifterna för 2007 och 2008. Finansutskottet bör därmed avstyrka motionerna Fi240 yrkandena 6 och 9, Fi241 yrkandena 9, 10 och 12, Fi242 yrkandena 5 och 7 samt Fi243 yrkande 3.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Propositionen

Området omfattar ålderspension i form av tilläggspension, inkomstpension och premiepension samt kostnader för administration.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2006. Enligt regeringen uppgår beräknat belopp till 179 584 miljoner kronor. I jämförelse med vårpropositionen ökar utgifterna med 1 miljon kronor. Sistnämnda förändring beror bl.a. på ändrade antaganden om inkomstindex och en beräknad ökning av antalet personer med inkomstpension.

Motionen

I motion Fi241 yrkande 13 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås att beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2006 skall tas upp med ett belopp som är 80 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit. Beräkningen är en följd av Folkpartiets förslag till förändringar i föräldraförsäkringen.

Utskottets bedömning

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2006. Finansutskottet bör därför avstyrka motion Fi241 yrkande 13.

Statsbudgetens inkomster

Socialavgifter utgörs enligt socialavgiftslagen (2000:980) av arbetsgivaravgifter och egenavgifter och tas ut för att finansiera systemen för social trygghet. Dessutom tas allmän pensionsavgift och statlig ålderspensionsavgift ut för att finansiera den inkomstgrundade ålderspensionen.

Arbetsgivaravgifter betalas av arbetsgivare och andra personer som ger ut ersättning som är avgiftspliktig enligt 2 kap. socialavgiftslagen. Avgiftspliktig ersättning är främst löner, arvoden och andra skattepliktiga förmåner. Avgiftsunderlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter består av summan av de avgiftspliktiga ersättningar som har utgetts under en kalendermånad. Arbetsgivaravgifterna uppgår till 29,39 % av avgiftsunderlaget, varvid sjukförsäkringsavgiften utgör 10,15 % och ålderspensionsavgiften 10,21 %. Sedan den 1 januari 2005 betalar arbetsgivare särskild sjukförsäkringsavgift när hel sjukpenning utges till en anställd. Avgiften utgör 15 % av den sjukpenning som utgivits med vissa avgiftsbegränsningar.

Egenavgifter betalas av fysiska personer som har avgiftspliktig inkomst enligt 3 kap. socialavgiftslagen. I första hand betalas egenavgifter för överskott av näringsverksamhet i vilken den som har inkomsten har arbetat i inte oväsentlig utsträckning. Egenavgifterna uppgår till 27,82 % av avgiftsunderlaget, varvid sjukförsäkringsavgiften utgör 11,12 % och ålderspensionsavgiften 10,21 %.

Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna gäller att en arbetsgivare varje månad får göra avdrag med 5 % av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 090 kr, vilket motsvarar en årlig lönesumma på 741 600 kr. När det gäller beräkning av egenavgifter får avdrag göras med 5 % av avgiftsunderlaget, dock högst med 9 000 kr per år, vilket motsvarar ett avgiftsunderlag på 180 000 kr.

Genom lagen (2001:1170) om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen (2000:980) infördes en regional stimulans för företaget i stödområde A. Lagen är utformad så att den ryms inom ramen för det s.k. försumbara stödet enligt EG-regler. Företag inom sektorerna jordbruk, vattenbruk och fiske samt transport är därmed uteslutna. Stimulansen lämnas genom utvidgade avdrag på 10 %, utöver avdragen på 5 %, vid beräkningen av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Det utvidgade avdraget avseende arbetsgivaravgifter är maximerat till 7 100 kr per månad och avseende egenavgifter till 18 000 kr per år.

Arbetsgivare och egenföretagare skall också enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift betala allmän löneavgift med 3,07 %.

Arbetsgivare som betalar ut lön etc. till anställd som är född 1937 eller tidigare skall betala särskild löneskatt om 24,26 %. Arbetsgivare som betalar ut lön till anställd som är född 1938 eller senare skall betala särskild löneskatt om 16,16 %. För sistnämnda personer skall även ålderspensionsavgift om 10,21 % betalas.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslås att riksdagen för 2006 godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster. Inkomsten till statsbudgeten av socialavgifter och löneskatter men efter avdrag för nedsättning av socialavgifter beräknas uppgå till 375,1 miljarder kronor. Underlaget för socialavgifterna beräknas till totalt ca 1 073 miljarder kronor 2006.

I propositionen framhålls att ett syfte med den förändrade avgiftsstruktur som riksdagen beslutat med anledning av budgetpropositionen för 1998 (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:FiU1, rskr. 1997/98:36) var att inom ramen för ett i princip oförändrat avgiftsuttag skapa bättre samstämmighet mellan inkomster och utgifter i bl.a. sjukförsäkringssystemet. Enligt regeringen bör sjukförsäkringsavgiften tas ut med en avgiftssats som innebär att de beräknade intäkterna från avgiften motsvarar de förväntade utgifterna. För 2006 beräknas de utgifter som sjukförsäkringsavgiften skall täcka uppgå till 93 miljarder kronor. Mot bakgrund härav föreslås att sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna sänks till 8,64 % av avgiftsunderlaget och i egenavgifterna till 9,61 % av avgiftsunderlaget. Eftersom de ovan föreslagna förändringarna inte skall leda till någon ändring av det sammantagna uttaget av arbetsgivar- och egenavgifter föreslår regeringen att den allmänna löneavgiften höjs till 4,58 % av avgiftsunderlaget. De förslagna ändringarna skall enligt förslaget gälla från den 1 januari 2006.

Av propositionen framgår att regeringen avser att återkomma med förslag om att enmansföretag som i dag bedriver verksamhet utan anställda bara skall behöva betala arbetsgivaravgifter i form av ålderspensionsavgift på lönen till en person som anställs. Avgiftssänkningen skall avse en längre period – uppemot ett år – från anställningens början och bör enligt regeringen gälla under 2006 och 2007. Åtgärden beräknas kosta 1,1 miljard kronor 2006. Någon beräkning av antalet nyanställningar som åtgärden kan tänkas ge upphov till presenteras inte men regeringen hänvisar till Nuteks rapport Den första anställningen – Hinder och möjligheter för soloföretag (Nutek R 2005:01), vari framhålls att ca 50 000 enmansföretag skulle vilja anställa en person men att de av olika skäl låter bli att göra det. En proposition om sänkta löneskatter för enmansföretag är aviserad till januari 2006.

Motionerna

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet

I motion Fi320 av Arne Kjörnsberg m.fl. (s, v, mp) begärs i yrkande 8 beslut att sänka arbetsgivaravgiften med 1,1 miljarder kronor, dvs. 0,18 procentenheter 2006. Motionärerna framhåller att en del av den gröna skatteväxlingen på 3,6 miljarder kronor skall användas för att sänka arbetsgivaravgiften. Beloppet i övrigt skall användas för att höja det allmänna grundavdraget.

Moderaterna

I motion Fi240 yrkande 5 föreslås att arbetsgivaravgifterna sänks för privata arbetsgivare vid nyanställningar. För varje nyanställd person betalar arbetsgivaren endast ålderspensionsavgift under det första året. Därefter sker en gradvis nedtrappning av nedsättningen för att helt upphöra efter fyra år. Vidare begär motionärerna att arbetsgivaravgifterna för privata arbetsgivare helt tas bort för personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning eller socialbidrag under mer än ett år, s.k. nystartsjobb. Avgiftsnedsättningen gäller under lika lång tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Även ungdomar i åldern 20–24 år som varit arbetslösa under sex månader omfattas av nystartsjobben liksom nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare, dock under en mer begränsad tid. De båda reformerna beräknas ge upphov till sammanlagt ca 60 000 arbetstillfällen och kosta 3,8 miljarder kronor under 2006.

Motionärerna föreslår vidare att den generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter om 5 % minskas respektive avskaffas, att arbetsgivaravgiften höjs till följd av Moderaternas förslag att avskaffa arbetsgivarnas s.k. medfinansieringsansvar och att den nedsättning av arbetsgivaravgifterna som gäller för vissa sektorer inom stödområde A ökas. Slutligen motsätter de sig den av regeringen aviserade åtgärden att sänka löneskatterna för enmansföretag som anställer, s.k. soloföretag.

När det gäller avgiftssänkning vid nyanställningar, slopade avgifter vid s.k. nystartsjobb och höjd arbetsgivaravgift till följd av slopad medfinansiering återfinns liknande yrkanden i motion Fi258 yrkandena 2, 35 och 37 av Lennart Hedquist m.fl. (m). I samma motion yrkandena 25, 33 och 34 finns krav att den generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter om 5 % slopas och att företaget inom sektorerna jordbruk, vattenbruk och fiske med driftsställe i stödområde A också skall omfattas av den extra nedsättningen av arbetsgivaravgifterna. I motion Fi258 yrkande 36 begärs avslag på regeringens satsning på de s.k. soloföretagen.

Folkpartiet

I motion F241 yrkande 5 föreslås att arbetsgivaravgifterna sänks för privata arbetsgivare vid nyanställningar. För varje nyanställd person betalar arbetsgivaren endast ålderspensionsavgift under det första året. Därefter sker en gradvis nedtrappning av nedsättningen för att helt upphöra efter fyra år. Vidare begär motionärerna att arbetsgivaravgifterna för privata arbetsgivare helt tas bort för personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning eller socialbidrag under mer än ett år, s.k. nystartsjobb. Avgiftsnedsättningen gäller under lika lång tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Även ungdomar i åldern 20–24 år som varit arbetslösa under sex månader omfattas av nystartsjobben liksom nyanlända flyktingar och anhöriginvand-

rare, dock under en mer begränsad tid. De båda reformerna beräknas kosta 3,8 miljarder kronor under 2006 och satsningen på nystartsjobb beräknas ge upphov till 50 000 arbetstillfällen.

Motionärerna föreslår vidare att den generella nedsättningen av arbetsgivaravgifterna om 5 % avskaffas, att arbetsgivaravgiften höjs till följd av Folkpartiets förslag att avskaffa arbetsgivarnas s.k. medfinansieringsansvar samt att den av regeringen aviserade åtgärden att sänka löneskatterna för enmansföretag som anställer, s.k. soloföretag, inte genomförs.

Även i motion Fi317 yrkande 10 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) begärs sänkta arbetsgivaravgifter vid nyanställningar.

Kristdemokraterna

I motion Fi242 föreslås att arbetsgivaravgifterna sänks för privata arbetsgivare vid nyanställningar. För varje nyanställd person betalar arbetsgivaren endast ålderspensionsavgift under det första året. Därefter sker en gradvis nedtrappning av nedsättningen för att helt upphöra efter fyra år. Vidare begär motionärerna att arbetsgivaravgifterna för privata arbetsgivare helt tas bort för personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning eller socialbidrag under mer än ett år, s.k. nystartsjobb. Avgiftsnedsättningen gäller under lika lång tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Även ungdomar i åldern 20–24 år som varit arbetslösa under sex månader omfattas av nystartsjobben liksom nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare, dock under en mer begränsad tid. De båda reformerna beräknas kosta 3,8 miljarder kronor under 2006 och satsningen på nystartsjobb beräknas ge upphov till 50 000 arbetstillfällen.

Motionärerna föreslår vidare att den generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter om 5 % minskas respektive avskaffas, att arbetsgivaravgiften höjs till följd av Kristdemokraternas förslag att avskaffa arbetsgivarnas s.k. medfinansiering samt att den av regeringen aviserade åtgärden att sänka löneskatterna för enmansföretag som anställer, s.k. soloföretag, inte genomförs.

När det gäller avgiftssänkning vid nyanställningar och höjd arbetsgivaravgift till följd av slopad medfinansiering återfinns liknande yrkanden i motion Fi319 yrkandena 3 och 13, av Per Landgren m.fl. (kd). I motion Fi321 av Per Landgren m.fl. (kd) yrkandena 9, 33 och 34 finns krav att den generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter om 5 % slopas, att arbetsgivaravgifterna sänks vid nyanställningar och att regeringens satsning på de s.k. soloföretagen avslås. Därtill föreslås i yrkande 10 att arbetsgivaravgifterna höjs till följd av Kristdemokraternas förslag att införa en andra karensdag från 2007.

Centerpartiet

I motion Fi243 yrkande 7 föreslås att arbetsgivaravgifterna sänks för privata arbetsgivare vid nyanställningar. För varje nyanställd person betalar arbetsgivaren endast ålderspensionsavgift under det första året. Därefter sker en gradvis nedtrappning av nedsättningen för att helt upphöra efter fyra år. Vidare begär motionärerna att arbetsgivaravgifterna för privata arbetsgivare helt tas bort för personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning eller socialbidrag under mer än ett år, s.k. nystartsjobb. Avgiftsnedsättningen gäller under lika lång tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Även ungdomar i åldern 20–24 år som varit arbetslösa under sex månader omfattas av nystartsjobben liksom nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare, dock under en mer begränsad tid. De båda reformerna beräknas kosta 3,8 miljarder kronor under 2006 och satsningen på nystartsjobb beräknas ge upphov till 50 000 arbetstillfällen.

Motionärerna föreslår vidare att den generella nedsättningen av arbetsgivaravgifter om 5 % avskaffas, att arbetsgivaravgiften höjs till följd av Centerpartiets förslag att avskaffa arbetsgivarnas s.k. medfinansiering samt att den av regeringen aviserade åtgärden att sänka löneskatterna för enmansföretag som anställer, s.k. soloföretag, inte genomförs. Motionärerna föreslår också att arbetsgivaravgifterna höjs fr.o.m. 2008 till följd av Centerpartiets förslag att införa en andra karensdag.

När det gäller avgiftssänkning vid nyanställningar, slopade avgifter vid s.k. nystartsjobb och höjd arbetsgivaravgift till följd av slopad medfinansiering återfinns liknande yrkanden i motion Fi296 yrkandena 3, 10 och 11 av Jörgen Johansson m.fl. (c).

Utskottets bedömning

Inledningsvis vill utskottet framhålla att det är utskottets principiella inställning att det bör finnas ett tydligt samband mellan de socialavgifter som erläggs och de olika förmåner som dessa avgifter skall finansiera. Ett sådant samband är lagfäst i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter. Att använda socialavgifterna till annat än att finansiera de i lag preciserade ändamålen, t.ex. för att stimulera småföretagandet i en viss region, för sysselsättningsskapande åtgärder eller som ett led i grön skatteväxling, kan därför starkt ifrågasättas, särskilt som det finns avgifter/löneskatter som inte har till syfte att finansiera förmåner inom socialförsäkringen. Med hänsyn härtill anser utskottet att motion Fi320 yrkande 8 om att sänka arbetsgivaravgiften med 0,18 procentenheter bör tillstyrkas under förutsättning att sänkningen görs på annat än de socialavgifter som är till för att finansiera olika sociala förmåner, t.ex. på den allmänna löneavgiften.

Mot denna bakgrund kan det även ifrågasättas om det är lämpligt, som Moderaterna förslår, att för en utvidgad nedsättning av socialavgifterna i Norrland, som måste betraktas som en regional åtgärd, ta i anspråk avgif-

ter som är avsedda att finansiera vissa preciserade sociala förmåner, t.ex. sjukpenning och föräldrapenning. Utskottet kan därför inte tillstyrka en ytterligare utvidgning av de särskilda avdragen. Dessutom vill utskottet erinra om att lagen om utvidgning av de särskilda avdragen enligt socialavgiftslagen faller inom ramen för det s.k. försumbara stödet enligt EG-regler. I lagen undantas därför företag inom bl.a. sektorerna jordbruk, vattenbruk och fiske. Enligt utskottets mening är det viktigt att stödet ges en utformning som är förenlig med de regler som gäller inom EU för statsstöd.

Som en följd av utskottets nyss redovisade inställning att det bör finnas ett tydligt samband mellan de socialavgifter som erläggs och de olika förmåner som dessa avgifter skall finansiera, föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag om förändrade nivåer för socialavgifter.

Som redovisats ovan föreslår alliansen (m, fp kd, c) sänkta arbetsgivaravgifter för privata arbetsgivare vid nyanställningar och införandet av s.k. nystartsjobb, dvs. slopade arbetsgivaravgifter bl.a. för personer som uppburit t.ex. arbetslöshetsersättning och sjukpenning under viss tid. Enligt Moderaterna bedöms åtgärderna sammantaget skapa ca 60 000 nya arbetstillfällen medan övriga partier anger att nystartsjobben ger upphov till ca 50 000 arbetstillfällen. Regeringens aviserade förslag innebär att enmansföretag som i dag bedriver verksamhet utan anställda bara skall behöva betala arbetsgivaravgifter i form av ålderspensionsavgift på lönen till en person som anställs.

Utskottet saknar underlag för att bedöma om alliansens uppskattning att förslagen leder till ca 50 000–60 000 nya arbetstillfällen är realistisk. Inte heller regeringens tänkta åtgärd går på nuvarande stadium att bedöma vad gäller antalet arbetstillfällen. Utskottet ifrågasätter dock inte att alliansens förslag liksom regeringens aviserade åtgärd kommer att ge upphov till en hel del nya arbetstillfällen. Kostnaden i form av uteblivna avgiftsintäkter blir sannolikt förhållandevis hög. Regeringen beräknar en kostnad i form av minskade avgiftsintäkter på 1,1 miljard kronor 2006 medan alliansen avsatt 3,8 miljarder kronor för samma år. Som framgår ovan har utskottet ställt sig bakom regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 10–12, vilka till betydande del finansieras med arbetsgivaravgifter. Utrymmet för att tillstyrka alliansens förslag, som är 2,7 miljarder kronor dyrare än regeringens, är således ringa. Att finansiera förslagen genom att slopa eller minska den generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter om 5 % kan utskottet inte ställa sig bakom eftersom utskottet så sent som i samband med behandlingen av budgetproposition för 2005 tillstyrkte en sänkning av avdraget på arbetsgivaravgifterna från maximalt 3 550 till 3 090 kr fr.o.m. den 1 januari 2005. Med hänsyn härtill är utskottet för närvarande inte berett att acceptera ytterligare minskning av avgifts-nedsättningen.

När det gäller frågan om höjd arbetsgivaravgift till följd av sloandet av arbetsgivarnas medfinansieringsansvar för anställdas sjukpenningkostnader konstaterar utskottet att medfinansieringen infördes så sent som den 1 januari 2005. Som kompensation till arbetsgivarna sänktes arbetsgivaravgiften i form av sjukförsäkringsavgift med 0,24 procentenheter (generell sänkning för arbetsgivarkollektivet), och sjuklöneperioden förkortades till 14 dagar. Utskottet anser inte att medfinansieringen skall slopas och kan följaktligen inte ställa sig bakom krav om en höjning av arbetsgivaravgiften.

Eftersom utskottet inte ställer sig bakom ett införande av ytterligare en karensdag kan kravet på höjda arbetsgivaravgifter till följd härav inte tillstyrkas.

Med den ändring som följer av utskottets förslag om tillstyrkande av motion Fi320 yrkande 8 godtar utskottet regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2006. Finansutskottet bör därmed i berörda delar avstyrka motionerna Fi240 yrkande 5, Fi241 yrkande 5, Fi242, Fi243 yrkande 7, Fi258 yrkandena 2, 25 och 33–37, Fi296 yrkandena 3, 10 och 11, Fi319 yrkandena 3 och 13, Fi321 yrkandena 9, 10, 33 och 34 samt Fi317 yrkande 10.

Stockholm den 20 oktober 2005

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Tomas Eneroth

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Eneroth (s), Sven Brus (kd), Anita Jönsson (s), Bo Könberg (fp), Mona Berglund Nilsson (s), Mariann Ytterberg (s), Ulla Hoffmann (v), Lennart Klockare (s), Kerstin Kristiansson Karlstedt (s), Linnéa Darell (fp), Birgitta Carlsson (c), Göte Wahlström (s), Anna Lilliehöök (m), Mona Jönsson (mp), Kurt Kvarnström (s) och Anita Sidén (m).

Avvikande meningar

1. Moderata samlingspartiet

Anna Lilliehöök (m) och Anita Sidén (m) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden borde ha följande lydelse:

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Moderata samlingspartiet anser att Integrationsverket successivt bör avvecklas. Migrationsverket bör ta över Integrationsverkets ansvar för att distribuera ersättningarna till kommunerna. I samband med detta bör även anslaget Integrationsåtgärder minskas. Stödet till Centrum mot rasism, verksamhet för personer som vill lämna rasistiska grupper samt åtgärder för unga kvinnor som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld bör emellertid kvarstå. Vi anser vidare att anslaget Ombudsmannen mot etnisk diskriminering bör föras över till utgiftsområde 14 Arbetsliv. Vi föreslår även att en s.k. lärlingsintegration genomförs. Arbetsgivare som anställer en nyanländ flykting eller anhöriginvandrare som deltar i undervisning i svenska för invandrare (sfi) på minst halvfart under arbetstiden skall få en lönesubvention på 75 % av lönen så länge som undervisningen pågår, dock högst tre år.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi240 yrkandena 6 och 9 – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 983 miljoner kronor och för åren 2007 och 2008 med 942 respektive 940 miljoner kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Den höga frånvaron från arbetet i Sverige, i kombination med den demografiska utvecklingen framöver, kommer att sätta alla befintliga socialförsäkringssystem under betydande press. Att öka sysselsättningen för att möta detta utgör den kanske största utmaningen för svensk ekonomi. Därför satsar Moderaterna på att göra det mer lönsamt att arbeta jämfört med att uppbära bidrag.

Inom Allians för Sverige motsätter vi oss regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp. Vårt förslag förbättrar det finansiella sparandet med 0,8 miljarder kronor 2006.

Vi är inom alliansen överens om att ersättningen i sjukförsäkringen skall baseras på den inkomst man verkligen har haft, inte den inkomst man räknar med att ha i framtiden. Därför föreslår vi att den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) utgörs av de senaste tolv månadernas inkomst. För den som inte har haft en inkomst i tolv månader skall i stället 95 % av den förväntade årsinkomsten få användas som SGI. Denna alternativregel skall dessutom alltid användas av anställda som har gått ned i arbetstid

för att undvika att dessa får en högre sjukpenning än förväntad inkomst. Den sammantagna effekten på offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, beräknas uppgå till 0,3 miljarder kronor 2006.

Statistik och erfarenhet från Försäkringskassan visar att en sjukskrivning snabbt minskar den enskildes möjlighet att någonsin återkomma till arbetsmarknaden. Inom alliansen vill vi därför genomföra åtgärder för att förbättra och tidigarelägga bedömningen av den sjukskrivnes eventuella arbetsförmåga. Arbetsgivare bör ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare anser vi att beslut om aktivitets- och sjukersättning skall fattas av tjänstemän på Försäkringskassan med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket skall ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar. Alliansen kommer även att föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att minska kostnaderna för sjukfrånvaron. Det gäller dels att förbättra möjligheterna till vård och rehabilitering, dels att motverka överutnyttjande av försäkringen. Dessa sammantagna åtgärder bedöms medföra en minskning av sjukskrivningarna motsvarande en besparing på 2,3 miljarder kronor.

Inom alliansen är vi överens om att samordna pensionsavgiften i förtidspensionen med den i sjukförsäkringen. Innebörden av detta är att vi föreslår att endast 80 % av antagandeinkomsten i förtidspensionen skall vara pensionsgrundande. För den enskilde förtidspensionären som har en inkomstbaserad förtidspension innebär det att ålderspensionen kommer att bli lägre. För den förtidspensionär som aldrig har kunnat arbeta och som därför endast har förtidspension på garantinivå innebär förslaget ingen förändring eftersom även ålderspensionen kommer att betalas ut på garantinivå. Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Vidare anser vi inom alliansen att arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av kostnaden för hel sjukpenning för anställda skall slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

Inom alliansen föreslår vi även att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheter från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Vi moderater föreslår att en andra karensdag införs i sjukförsäkringen från och med det andra året efter ett regeringsskifte samt att ersättningen i sjukförsäkringen vid samma tidpunkt sänks till 70 % för den som varit sjukskriven i sex månader eller längre.

Vi moderater föreslår även att ersättningen i förtidspensionen sänks från 64 till 60 % av antagandeinkomsten det andra året efter ett regeringsskifte.

Vidare anser vi att en försäkringsläkare alltid skall granska sjukintyget och göra en bedömning av arbetsförmågan i samband med att Försäkringskassan tar över ansvaret från arbetsgivaren. Vi vill även att en mer ingående granskning av arbetsförmågan görs efter sex månaders sjukfrånvaro.

Regeringens tidsbegränsade satsning på 300 akademiker som skall undersöka eventuella socialförsäkringsbedrägerier anser vi dels skall byggas ut till att gälla också 2008, dels kombineras med att Försäkringskassan och Skatteverket får ett ökat undersökningsansvar.

Vi föreslår även att Försäkringskassan och Skatteverket får utökade möjligheter att samköra sina register och att detta görs rutinemässigt innan ersättning betalas ut.

Möjligheten att ha ett uppdrag eller näringsverksamhet som tar en åttondel av en vanlig arbetstid och ändå ha kvar sin förtidspension bör tas bort. Regeln har kommit till för att man inte skall behöva avsäga sig ett mindre uppdrag vid sidan av arbetet om man blir förtidspensionär. Kontrollproblemen är emellertid betydande.

Vi anser därtill att den skäligen levnadsnivån i det särskilda bostadstillägget för förtidspensionärer skall höjas med 225 kr i månaden 2006. En pensionär som är berättigad till särskilt bostadstillägg får därmed behålla 225 kr mer per månad efter det att hyran är betald.

I enlighet med motion Fi240 yrkandena 6 och 9 föreslår vi – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 5 850 miljoner kronor för budgetåret 2006 och för åren 2007 och 2008 med 13 700 respektive 13 900 miljoner kronor.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Vi anser att det är viktigt att värna om de allra sämst ställda pensionärerna och anslår därför medel för att höja den skäligen levnadsnivån i det särskilda bostadstillägget för pensionärer med 0,068 prisbasbelopp. Det innebär att den skäligen levnadsnivån 2006 höjs med 225 kr per månad och att en pensionär som är berättigad till sådant bostadstillägg får behålla 225 kr mer per månad sedan hyran är betald.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi240 yrkandena 6 och 9 – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 200 miljoner kronor och för åren 2007 och 2008 en ökning med 200 miljoner kronor vardera året.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Vi anser att familjer skall ha råd att dela på föräldraledigheten. Vi vill göra detta möjligt genom att höja taket i föräldraförsäkringen och accepterar därför regeringens förslag till höjning. Vi anser att föräldraförsäkringen skall kombineras med ett förvärvsavdrag. Vi föreslår en särskild skattereduktion på förvärvsinkomsten med 3 000 kr per månad för den förälder

med lägst arbetsinkomst när denna återgår till arbetet och den andra föräldern i stället tar ut föräldrapenning. Om den andra föräldern tar ut halv föräldrapenning blir skattereduktionen 1 500 kr per månad.

Sverige har världens mest generösa föräldraförsäkring. Vi tycker att det är rimligt att finansiera våra förslag om skattereduktion och höjt tak i föräldraförsäkringen genom att ersättningsnivån i föräldraförsäkringen sänks till 75 % av SGI och att föräldraförsäkringen kortas ned till tolv månader.

Vi i Allians för Sverige föreslår att SGI i föräldraförsäkringen skall beräknas på de senaste tolv månadernas inkomst. För den som gått upp eller ned i arbetstid skall SGI i stället beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Vi vill uppmanera föräldrar att dela mer lika på föräldraförsäkringen men anser att det är föräldrarna själva som skall fatta beslut om detta. Vi vill inte ha en kvoterad föräldraförsäkring och anser därför att den särskilda öronmärkningen av två månader i föräldraförsäkringen skall avskaffas. Vidare anser vi att föräldrar skall kunna ta ut föräldrapenning samtidigt med varandra. Vi vill därför ta bort den regel som omöjliggör för föräldrar att vara föräldralediga samtidigt.

Vi föreslår att det fr.o.m. 2006 införs ett tak för antalet dagar i den tillfälliga föräldrapenningen som kan tas ut för vård av sjukt barn på 15 dagar per barn och år, med möjlighet till undantag. Den SGI som den tillfälliga föräldrapenningen baseras på skall även fortsättningsvis vara 7,5 prisbasbelopp.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi240 yrkandena 6 och 9 – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen för 2006 med 3 190 miljoner kronor. För åren 2007 och 2008 föreslår vi en minskning av utgiftsramen med 6 170 respektive 6 590 miljoner kronor.

Statsbudgetens inkomster

En betydande del av kostnaden för att anställa utgörs av arbetsgivaravgifter. För att öka sysselsättningen och företagens efterfrågan på arbetskraft föreslår vi att arbetsgivaravgifterna sänks för privata arbetsgivare vid nyanställningar. För varje nyanställd person skall arbetsgivaren endast betala ålderspensionsavgift under det första året. Därefter sker en gradvis nedtrappning av nedsättningen för att helt upphöra efter fyra år. I syfte att stimulera företagen att anställa personer som har en svag anknytning till arbetsmarknaden föreslår vi att arbetsgivaravgifterna för privata arbetsgivare helt tas bort vid anställning av personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning eller socialbidrag under mer än ett år, s.k. nystartsjobb. Avgiftsnedsättningen skall gälla under lika lång tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Även ungdomar i åldern 20–24 år som varit arbetslösa under sex månader skall omfattas av nystartsjobben liksom nyanlända flyk-

tingar och anhöriginvandrare, dock under en mer begränsad tid. Vi beräknar att våra förslag ger upphov till sammanlagt ca 60 000 arbetstillfällen och avsätter 3,8 miljarder kronor under 2006.

Vi föreslår vidare att den generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter om 5 % minskas respektive avskaffas, att arbetsgivaravgiften höjs till följd av vårt förslag att avskaffa arbetsgivarnas s.k. medfinansieringsansvar och att den nedsättning av arbetsgivaravgifterna som gäller för vissa sektorer inom stödområde A ökas. Slutligen motsätter vi oss den av regeringen aviserade åtgärden att sänka löneskatterna för enmansföretag som anställer, s.k. soloföretag.

2. Folkpartiet liberalerna

Bo Könberg (fp) och Linnéa Darell (fp) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden borde ha följande lydelse:

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Folkpartiet anser att Integrationsverket bör läggas ned 2006. Vidare avsätter vi medel för att vissa grupper skall kunna få en ny asylprövning inför den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi241 yrkandena 9, 10 och 12 – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 50 miljoner kronor och en minskning för åren 2007 och 2008 med 92 respektive 94 miljoner kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Sedan 1997 har sjukskrivningar och förtidspensioneringar ökat mycket kraftigt. Det senaste året har läget stabiliserats, men på en mycket hög nivå. Finansdepartementets egna prognoser ligger långt från målen. Budgetpropositionen visar att regeringen inte tror sig om att kunna få ned de extrema ohälsotalen till en acceptabel nivå.

Vi motsätter oss regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp. Det förbättrar det finansiella sparandet med 0,8 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår vi att SGI skall utgöras av de senaste tolv månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ned i arbetstid beräknas SGI i stället efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95. Den sammantagna effekten på offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, beräknas uppgå till 0,3 miljarder kronor 2006.

Arbetsgivare bör ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare anser vi att beslut om aktivitets- och sjukersättning skall fattas av tjänstemän på Försäkringskassan med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket skall ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar. Folkpartiet kommer att föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att

minska kostnaderna för sjukfrånvaron. Det gäller dels att förbättra möjligheterna till vård och rehabilitering, dels att motverka överutnyttjande av försäkringen. Sammantaget skall förslagen minska kostnaderna för sjukskrivningarna med 2,3 miljarder kronor 2006.

Vi anser att 80 % av antagandeinkomsten i aktivitets- och sjukersättningen skall vara pensionsgrundande. Detta innebär att pensionsförmånen blir densamma som i sjukförsäkringen. Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av kostnaden för hel sjukpenning för anställda anser vi skall slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

Vi föreslår även att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheterna från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Hörnstenar i Folkpartiets politik är bl.a. finansiell samordning, konkreta åtgärder mot fusk och överutnyttjande samt snabbare rehabilitering. Vi anser att Försäkringskassan behöver ökade resurser. I budgetförslaget läggs därför 1 150 miljoner kronor per år för rehabilitering och insatser med finansiell samordning, Finsam.

Finsam innebär långtgående befogenheter för Försäkringskassan och sjukvårdshuvudmännen att samarbeta ekonomiskt. Pengar som i dag är bundna till att försörja dem som väntar på behandling och rehabilitering skall i stället frigöras för insatser inom sjukvården. Finsam har prövats och utvärderats under 1990-talet, med mycket goda resultat. Besparingen för sjukpenning och förtidspensioner beräknas bli 3,5 respektive 5,3 miljarder kronor för 2007 och 2008.

Vi vill även bredda Finsam så att sjukvårdshuvudmännen skall kunna använda sjukförsäkringspengar till att utveckla rutiner för intygsskrivande, bedömning av arbetsförmåga m.m.. Kombinerat med tydliga nationella riktlinjer för sjukskrivning är det ett mycket viktigt bidrag till att sätta stopp för överutnyttjandet innan det ens har börjat. Besparingarna på sjukpenning och förtidspension uppskattas till 2,0 respektive 4,2 miljarder kronor för åren 2007 och 2008.

Vi anser att inom fyra veckor efter påbörjad sjukskrivning skall arbetsförmågan kontrolleras av en läkare knuten till Försäkringskassan. Denne läkare skall också utreda vilka rehabiliteringsinsatser som kan behövas för

att återgång till arbete skall kunna ske. Beslutad medicinsk rehabilitering skall påbörjas inom en månad. Om den sjukskrivne vägrar delta i rehabilitering skall sjukpenningen dras in.

Därtill anser vi att varje patient skall vara listad hos en husläkare som har överblick över sjukskrivning, läkemedelsutskrivning etc. Med hjälp av bättre IT-stöd skall den läkare som skall skriva intyg ha överblick över om patienten tidigare har försökt få ett intyg hos någon annan.

I enlighet med motion Fi241 yrkandena 9, 10 och 12 föreslår vi – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 6 451 miljoner kronor för budgetåret 2006 och för åren 2007 och 2008 med 12 690 respektive 18 210 miljoner kronor.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Enligt vår mening bör innehav av fritidsfastighet inte påverka storleken av bostadstillägget till pensionärer fr.o.m. den 1 januari 2006.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi241 yrkandena 9, 10 och 12 – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 55 miljoner kronor och för 2007 och 2008 med 55 miljoner kronor respektive år.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Vi har alltid slagit vakt om barnbidraget. Vi anser dock att hänsyn till barnfamiljernas försörjningsbörda bör ske inom skattesystemet på det sätt som sker i många länder. Vi föreslår därför att alla höjningar av det generella barnstödet skall ske i form av skattereduktion.

Vi vill stimulera familjer till en mer jämställd fördelning av föräldradigheten och föreslår därför att en jämställdhetsbonus införs i föräldraförsäkringen från 2006. Den innebär att en högre ersättning om 90 % utges för varje månad som den ena föräldern tar ut föräldrapenning och som motsvaras av en månads uttag av den andra föräldern. Däremot anser vi inte att föräldraförsäkringen bör förlängas med fler månader. I stället vill vi ersätta garantidagarna med ett barnkonto om 40 000 kr per barn. Dessa pengar skall kunna användas under barnets hela förskoleålder, och tanken är att varje familj skall använda pengarna till det som underlättar deras vardag bäst. Barnkonton skall införas fr.o.m. 2008.

Vi vill att föräldrarna skall kunna ta ut en del av föräldraförsäkringen samtidigt. Vi anser att föräldrarna även fortsättningsvis skall kunna ta ut föräldradighet tills barnet fyller åtta år eller går ut sitt första skolår. Vi välkomnar höjt tak i föräldraförsäkringen.

Vi i Allians för Sverige föreslår att SGI i föräldraförsäkringen skall beräknas på de senaste tolv månadernas inkomst. För den som gått upp eller ned i arbetstid skall SGI i stället beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Vidare anser vi att dagens system för underhållsstöd bör reformeras. Vår utgångspunkt är att föräldrarnas gemensamma skyldighet att sörja för barnets ekonomiska behov kvarstår även efter en separation. Vi föreslår att det generella underhållsstödet skall ersättas av ett inkomstprövat utfyllnadsbidrag.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi241 yrkandena 9, 10 och 12 – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 100 miljoner kronor. För 2007 och 2008 föreslås en minskning av utgiftsramen med 550 miljoner kronor respektive en ökning med 300 miljoner kronor.

Statsbudgetens inkomster

För att underlätta anställning i nya och växande företag föreslår vi att arbetsgivaravgifterna sänks för privata arbetsgivare vid nyanställningar. För varje nyanställd person betalar arbetsgivaren endast ålderspensionsavgift under det första året. Därefter sker en gradvis nedtrappning av nedsättningen för att helt upphöra efter fyra år. I syfte att ge dem som under lång tid varit t.ex. arbetslösa och sjukskrivna en chans föreslår vi att arbetsgivaravgifterna för privata arbetsgivare helt tas bort vid anställning av personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- eller aktivitetser-sättning eller socialbidrag under mer än ett år, s.k. nystartsjobb. Avgiftsnedsättningen gäller under lika lång tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Även ungdomar i åldern 20–24 år som varit arbetslösa under sex månader omfattas av nystartsjobben liksom nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare, dock under en mer begränsad tid. För att finansiera våra förslag avsätter vi 3,8 miljarder kronor under 2006. Vi beräknar att satsningen på nystartsjobb ger upphov till 50 000 arbetstillfällen.

Vi föreslår vidare att den generella nedsättningen av arbetsgivaravgifterna om 5 % avskaffas, att arbetsgivaravgiften höjs till följd av vårt förslag att avskaffa arbetsgivarnas s.k. medfinansieringsansvar samt att den av regeringen aviserade åtgärden att sänka löneskatterna för enmansföretag som anställer, s.k. soloföretag, inte genomförs.

3. Kristdemokraterna

Sven Brus (kd) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden borde ha följande lydelse:

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Kristdemokraterna anser att Integrationsverket bör läggas ned den 1 juli 2006. Vissa av verkets uppgifter bör i stället övertas av Migrationsverket samt Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO). DO bör tillföras medel för att stärka arbetet mot rasism, diskriminering och främlingsfientlighet. Samtidigt avvisar vi satsningen på diskrimineringsbyråer. Vi avvisar

också de ospecificerade medel som finns inom anslaget Integrationsåtgärder. Vi anser vidare att anslaget till Migrationsverket bör ökas för att förkorta handläggningstiderna i asylärenden. Genom att tillföra Migrationsverket medel för att korta handläggningstiderna kan resurser frigöras som annars skulle gå till sjukvård och boende inom anslaget Ersättningar och bostadskostnader. Det anslaget kan därmed minskas. Migrationsverket bör enligt vår uppfattning inte pröva uppehållstillstånd för adopterade samt för nyfödda till föräldrar med uppehållstillstånd i Sverige, vilket också frigör resurser. Systemet med förhandlingar och avtal med kommunerna bör avskaffas. Stödet till en nyanländ person bör i stället bestå av en utvecklingspeng, som följer individen och utbetalas av socialförsäkringsadministrationen. Medel för detta tillför vi utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp. Slutligen avsätter vi medel för att möjliggöra ett s.k. nollställningsbeslut inför den nya instans- och processordningen i utlänningsärenden.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi242 yrkandena 5 och 7 – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen för 2006 med 81 miljoner kronor samt för åren 2007 och 2008 med 296 respektive 483 miljoner kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Efter tio socialdemokratiska regeringsår är nästan var sjätte svensk i arbetsför ålder sjukskriven eller förtidspensionerad. Hälsan i arbetslivet måste öka och människor måste uppleva det stimulerande att komma tillbaka till arbetslivet.

Vi motsätter oss regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp.

Vidare föreslår vi att SGI skall utgöras av de senaste tolv månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ned i arbetstid beräknas SGI i stället efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Arbetsgivare bör ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare anser vi att beslut om aktivitets- och sjukersättning skall fattas av tjänstemän på Försäkringskassan med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket skall ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar. Kristdemokraterna kommer att föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att minska kostnaderna för sjukfrånvaron. Sammantaget beräknas förslagen minska kostnaderna för sjukskrivningarna med 2,3 miljarder kronor 2006, 2,7 miljarder kronor 2007 och 2,8 miljarder kronor 2008.

Vidare föreslår vi att 80 % av antagandeinkomsten i aktivitets- och sjukersättningen skall vara pensionsgrundande. Detta innebär att pensionsförmånen blir densamma som i sjukförsäkringen. Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av sjukpenningkostnaden för anställda anser vi skall slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

Vi föreslår även att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheterna från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Vi anser att rehabiliteringen har varit eftersatt och föreslår därför att den rehabiliteringsförsäkring som föreslås i kommittébetänkande SOU 2000:78 i alla väsentliga huvuddrag bör genomföras från den 1 januari 2006 med en utbyggnad den 1 januari 2007. En ökad totalkostnad under det första året reformen genomförs balanseras åren därefter med en nettovinst i form av lägre utbetalningar av sjukpenning och förtidspension. Arbetsgivarnas skyldighet att göra rehabiliteringsutredningar upphör.

Det fasta ersättningsystemet i sjukförsäkringen bör ersättas med en individanpassad ersättningsnivå mellan 25 och 100 % av hel sjukpenning. Vi vill även tydliggöra läkarnas ansvar och ge försäkringsläkarna en fördjupad vidareutbildning.

För att förstärka kontrollen och bekämpa fusket inom olika bidragssystem föreslår vi ökade satsningar på kontrollåtgärder hos Försäkringskassan, utökade möjligheter till samkörning av register, fler påföljder vid fusk, omprövning av tidigare beviljade aktivitets- och sjukersättningar, starkare incitament för och ökade krav på intygsskrivande läkare, utformning av ett formaliserat friskintyg samt informationsinsatser om sjukförsäkringsystemet.

I syfte att finansiera ökade satsningar på vård och omsorg föreslår vi två karensdagar fr.o.m. 2007 med ett högriskskydd på 10 dagar per år. För att få en besparing i statens budget regleras arbetsgivarnas minskade kostnader med en marginell höjning av arbetsgivaravgifterna.

Eftersom Kristdemokraterna satsar drygt 2,8 miljarder kronor på ohälsa- och rehabiliteringsarbetet under 2006 och 2,9 miljarder kronor under 2007 avvisas en del av den engångssatsning som regeringen gör på administrationen under samma år. Vi välkomnar dock de medel som särskilt anslås för Försäkringskassans arbete med fusk och kontrollåtgärder.

Dagens system med förhandlingar och avtal för kommunplacering av flyktingar bör avskaffas. I stället bör en utvecklingspeng införas som följer individen och som skall administreras av Försäkringskassan. För denna administration utökas Försäkringskassans anslag med 10 miljoner kronor år 2006 och 25 miljoner kronor år 2007 respektive 2008.

Vi vill införa en graviditetspeng i slutet av graviditeten. Därmed upphör behovet av sjukpenning för det stora antalet gravida som i dag är hänvisade till det. Medelsanvisningen inom utgiftsområde 10 minskas med 350 miljoner kronor för vardera året 2006, 2007 och 2008.

Vi avvisar till viss del regeringens opreciserade bidrag till hälso- och sjukvården för arbetet med sjukskrivningar under 2007 och 2008. Dock får 500 miljoner kronor kvarstå under 2007 respektive 2008 som ett reformutrymme.

I enlighet med motion Fi242 yrkandena 5 och 7 föreslår vi – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 9 636 miljoner kronor för budgetåret 2006 och för åren 2007 och 2008 med 12 416 respektive 10 281 miljoner kronor.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Enligt vår mening bör innehav av fritidsfastighet inte ingå i inkomstprövningen för beräkning av bostadstillägget till pensionärer. Vidare bör garantipensionen höjas med 300 kr per månad från den 1 januari 2006.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi242 yrkandena 5 och 7 – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 1 890 miljoner kronor och för 2007 och 2008 med 1 890 miljoner kronor respektive år.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Vi anser att barnbidraget har en felaktig fördelningsprofil. Vi föreslår att det nuvarande barnbidraget slopas helt och ersätts med ett barnbidrag som är högre och tas upp till beskattning. Denna lösning innebär att familjer med låga inkomster får behålla en större del av barnbidraget. Det nya bidraget skall utgå med 1 800 kr per barn och månad. För tredje barnet skall ett flerbarnstillägg på 400 kr utbetalas, för fjärde barnet 1 400 kr, för femte barnet 2 500 kr och för det sjätte 4 200 kr.

Vi föreslår att s.k. barndagar införs från den 1 juli 2006. För varje barn som fyllt ett år tilldelas barnets föräldrar eller vårdnadshavare 300 barndagar. Varje barndag är värd 200 kr. Barndagarna kan tas ut som hel, trefjärdedels, halv, fjärdedels eller åttondels dag. För varje veckodag kan också två, tre eller fyra barndagsbelopp tas ut, dvs. maximalt 800 kr per dag. Syftet med barndagar är att ge föräldrar en ekonomisk möjlighet till mer tid med barnen och att ge föräldrarna valfrihet.

Till följd av den föreslagna reformen med barndagar anser vi att de 90 dagar som betalas ut med 60 kr per dag och den extra pappamånaden skall avskaffas. Vi vill inte ha en kvoterad föräldraförsäkring. Vi föreslår en utökad rätt att överlåta dagar i föräldraförsäkringen och därmed att de nuvarande mamma- och pappamånaderna avskaffas.

Vi anser en höjning av grundnivån i föräldraförsäkringen vara av vikt, inte minst för unga föräldrar. Vi föreslår att grundnivån i föräldraförsäkringen skall höjas från 180 kr per dag till 230 kr per dag fr.o.m. den 1

januari 2006. Vi har länge föreslagit en höjning av taket i föräldraförsäkringen och välkomnar därför den aviserade höjningen. Vi vill på sikt höja taket till 11 prisbasbelopp.

Vi i Allians för Sverige föreslår att SGI i föräldraförsäkringen skall beräknas på de senaste tolv månadernas inkomst. För den som gått upp eller ned i arbetstid skall SGI i stället beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

Vi anser att taket för SGI som den tillfälliga föräldrapenningen grundar sig på även fortsättningsvis skall vara 7,5 prisbasbelopp. Vidare föreslår vi att en generell graviditetspeng (30 dagar i slutet av graviditeten) införs fr.o.m. den 1 januari 2007.

Vi anser att besparingar bör göras på underhållsstödet genom att stöd-mottagare med höga inkomster inte beviljas fullt underhållsstöd. Därtill föreslår vi att vårdbidrag skall utges till biståndsarbetare med funktionshindrade barn.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi242 yrkandena 5 och 7 – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 2 195 miljoner kronor. För åren 2007 och 2008 föreslås en ökning av utgiftsramen med 3 183 respektive 3 183 miljoner kronor.

Statsbudgetens inkomster

För att stimulera efterfrågan på arbetskraft föreslår vi att arbetsgivaravgifterna sänks för privata arbetsgivare vid nyanställningar. För varje nyanställd person betalar arbetsgivaren endast ålderspensionsavgift under det första året. Därefter sker en gradvis nedtrappning av nedsättningen för att helt upphöra efter fyra år. I syfte att underlätta för människor med en svag förankring i arbetslivet att komma tillbaka till arbetsmarknaden föreslår vi att arbetsgivaravgifterna för privata arbetsgivare helt tas bort vid anställning av personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning eller socialbidrag under mer än ett år, s.k. nystartsjobb. Avgiftsnedsättningen gäller under lika lång tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Även ungdomar i åldern 20–24 år som varit arbetslösa under sex månader omfattas av nystartsjobben liksom nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare, dock under en mer begränsad tid. Vi beräknar att de båda reformerna kostar 3,8 miljarder kronor under 2006 och att satsningen på nystartsjobb ger upphov till 50 000 arbetstillfällen.

Vi föreslår vidare att den generella nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter om 5 % minskas respektive avskaffas, att arbetsgivaravgiften höjs till följd av vårt förslag att avskaffa arbetsgivarnas s.k. medfinansiering samt att den av regeringen aviserade åtgärden att sänka löneskatterna för enmansföretag som anställer, s.k. soloföretag, inte genomförs. Slutligen föreslår vi att arbetsgivaravgifterna höjs till följd av vårt förslag att införa en andra karensdag från 2007.

4. Centerpartiet

Birgitta Carlsson (c) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden borde ha följande lydelse:

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Centerpartiet vill ha en successiv nedläggning av Integrationsverket. Vidare avsätts medel för ett s.k. nollställningsbeslut. Härför används medel från anslaget Utresor för avvisade och utvisade.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi243 yrkande 3 – i förhållande till regeringens förslag – en oförändrad utgiftsram för 2006 och en minskning av utgiftsramen för 2007 och 2008 med 48 respektive 50 miljoner kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Att reformera sjukförsäkringssystemen så att de ger människor stöd att komma tillbaka i arbete så fort som möjligt är en av de viktigaste politiska uppgifterna under de närmaste åren. För att nå framgång i arbetet är det av största vikt att arbetslinjen tydligt görs till sjukförsäkringens mål. Sjukförsäkringen måste reformeras så att det blir förmånligt att gå tillbaka till arbete. Det är också viktigt att socialförsäkringarna förändras så att det stimulerar till nyföretagande och företagande.

Vi motsätter oss regeringens förslag att höja taket i sjukförsäkringen till 10 basbelopp. Vårt förslag förbättrar det finansiella sparandet med 0,8 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår vi att SGI skall utgöras av de senaste 12 månadernas inkomst. För den som har gått upp eller ned i arbetstid beräknas SGI i stället efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95. Den sammantagna effekten på offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, beräknas uppgå till 0,3 miljarder kronor 2006.

Arbetsgivare bör ges en lagreglerad rätt att kräva sjukintyg av sina anställda från första sjukdagen. Vidare anser vi att beslut om aktivitets- och sjukersättning skall fattas av tjänstemän på Försäkringskassan med hjälp av underlag från försäkringsläkare. Försäkringskassan och Skatteverket skall ges ett ökat ansvar för bedrägeriundersökningar. Centerpartiet kommer att föreslå ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningarna att minska kostnaderna för sjukfrånvaron. Det gäller dels att förbättra möjligheterna till vård och rehabilitering, dels att motverka överutnyttjande av försäkringen. Sammantaget skall förslagen minska kostnaderna för sjukskrivningarna med 2,3 miljarder kronor 2006.

Vidare föreslår vi att 80 % av antagandeinkomsten i aktivitets- och sjukersättningen skall vara pensionsgrundande. Detta innebär att pensionsförmånen blir densamma som i sjukförsäkringen. Förslaget medför en besparing för offentlig sektor, exklusive ålderspensionssystemet, på 2,6 miljarder kronor 2006.

Arbetsgivarnas medfinansiering efter andra sjukveckan med 15 % av sjukpenningkostnaden för anställda anser vi skall slopas fr.o.m. årsskiftet. Det innebär att arbetsgivarna avlastas kostnader på 2,5 miljarder kronor 2006. Förslaget finansieras genom en motsvarande höjning av arbetsgivaravgifterna.

Vi föreslår även att statens kostnader för trafikskadades sjukpenning och sjukersättning överförs till trafikförsäkringen. En sådan reform bedöms på sikt ge stora samhällsekonomiska vinster i form av ökad trafiksäkerhet, förbättrad rehabilitering och minskade skadekostnader. Erfarenheterna från bl.a. Finland visar att både skadefrekvensen och de totala kostnaderna kan minskas betydligt. Sammantaget förbättras statens finansiella sparande med 2,8 miljarder kronor 2006.

Vidare förordar vi för närvarande en andra karensdag fr.o.m. 2008. Definitiv ställning till förslaget kommer att tas när utvärderingar gjorts av regelförändringar och kontrollåtgärder på sjukförsäkringsområdet. Vi föreslår även vissa besparingar i socialförsäkringens administration.

I enlighet med motion Fi243 yrkande 3 föreslår vi – i förhållande till regeringens förslag – en minskning av utgiftsramen med 6 740 miljoner kronor för budgetåret 2006 och för åren 2007 och 2008 med 8 200 respektive 8 600 miljoner kronor.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Vi anser att garantipensionen skall höjas med 1 500 kr 2006 och med lika mycket 2007. Eftersom vi vill utreda om bostadstillägget för pensionärer kan omvandlas till en generell höjning av de lägsta pensionerna motsätter vi oss regeringens förslag om höjning av bostadstillägget för pensionärer.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi243 yrkande 3 – i förhållande till regeringens förslag – en ökning av utgiftsramen för 2006 med 480 miljoner kronor samt för 2007 och 2008 med 980 miljoner kronor respektive år.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Vi anser att regeringens generella höjning av barnbidragen inte är rätt prioriterad. Vi vill i stället koncentrera höjningen till när barnen är små. Det är viktigt för föräldrarna att få möjlighet att förena arbetsliv med familjeliv under barnets förskoleålder. Vi föreslår därför att barnbidraget höjs med 700 kr per månad för barn i åldern 1–4 år. Detta som ett första steg i dubbleringen av barnbidrag för barn i åldern 1–4 år.

Vi anser att det inte bör införas ytterligare regleringar av föräldrarnas uttag av föräldraförsäkringen. I stället bör föräldraförsäkringen utformas så att föräldrar med såväl låga som höga inkomster ges större möjligheter att använda den. Vi välkomnar höjd grundnivå i föräldraförsäkringen, men vi anser att grundnivån skall höjas till minst 200 kr per dag fr.o.m. den 1 januari 2006.

Vi välkomnar även höjt tak i föräldraförsäkringen. En höjning av taket stärker bl.a. fädernas uttag av föräldraledighet. Vi anser emellertid att höjningen inte är tillräcklig och förslår därför att taket i föräldraförsäkringen höjs till 11 prisbasbelopp från den 1 juli 2006.

Vi i Allians för Sverige föreslår att SGI i föräldraförsäkringen skall beräknas på de senaste tolv månadernas inkomst. För den som gått upp eller ned i arbetstid skall SGI i stället beräknas efter aktuell inkomst multiplicerad med 0,95.

I dag varierar kvinnors möjlighet att få havandeskapspenning kraftigt. Det är därför angeläget att överväga att införa någon form av mammamånad. Mammamånaden skall kunna tas ut under graviditetens slutskede.

Vi föreslår i enlighet med motion Fi243 yrkande 3 – i förhållande till regeringens förslag en ökning av utgiftsramen för 2006 med 114 miljoner kronor och för åren 2007 och 2008 en ökning av utgiftsramen med 294 respektive 254 miljoner kronor.

Statsbudgetens inkomster

För att underlätta för nyanställningar föreslår vi att arbetsgivaravgifterna sänks för privata arbetsgivare vid nyanställningar. För varje nyanställd person betalar arbetsgivaren endast ålderspensionsavgift under det första året. Därefter sker en gradvis nedtrappning av nedsättningen för att helt upphöra efter fyra år. I syfte att underlätta för människor som stått utanför arbetsmarknaden under längre tid föreslår vi att arbetsgivaravgifterna för privata arbetsgivare helt tas bort för personer som uppburit arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning eller socialbidrag under mer än ett år, s.k. nystartsjobb. Avgiftsnedsättningen gäller under lika lång tid som personen i fråga varit frånvarande från arbetslivet, dock högst fem år. Även ungdomar i åldern 20–24 år som varit arbetslösa under sex månader omfattas av nystartsjobben liksom nyanlända flyktingar och anhöriginvandrare, dock under en mer begränsad tid. Vi bedömer att de båda reformerna kostar 3,8 miljarder kronor under 2006 och att satsningen på nystartsjobb ger upphov till 50 000 arbetstillfällen.

Vi föreslår vidare att den generella nedsättningen av arbetsgivaravgifter om 5 % avskaffas, att arbetsgivaravgiften höjs till följd av vårt förslag att avskaffa arbetsgivarnas s.k. medfinansiering samt att den av regeringen aviserade åtgärden att sänka löneskatterna för enmansföretag som anställer, s.k. soloföretag, inte genomförs. Vi föreslår också att arbetsgivaravgifterna höjs fr.o.m. 2008 till följd av införandet av en andra karensdag.

Särskilt yttrande

av Ulla Hoffmann (v)

Nuvarande pensionssystem är resultatet av en överenskommelse mellan s, m, fp, kd och c.

Vänsterpartiet sade nej till det nya pensionssystemet och tillåts därför inte heller någon insyn i arbetet med pensionssystemet i Genomförandegruppen.

Vänsterpartiet samarbetar med regeringen i bl.a. budgetfrågor. I överenskommelsen mellan partierna sägs att överenskommelser som regeringen har med andra partier skall ligga fast och därmed utanför samarbetet.

Ålderspensionssystemet ligger vid sidan av statsbudgeten, garantipensionen under utgiftsområde 11 och premiepensionen behandlas under Premiepensionsmyndigheten. Alla frågor som rör pensionssystemet behandlas i Genomförandegruppen. Partierna bakom pensionsöverenskommelsen har förbundit sig att inte ensidigt lägga förslag om förändringar i pensionssystemet. De förändringar man vill ha skall beslutas om i Genomförandegruppen och verkställas av regeringen. I budgetpropositionen för 2006 skriver sålunda regeringen i frågan om överföring av medel från AP-fonden: ”Partierna bakom pensionsöverenskommelsen har därefter haft fortsatta överläggningar om möjligheterna att fastställa en tidsplan för hanteringen av frågan. De fem partierna bakom reformen har under dessa överläggningar gjort bedömningen att det under överblickbar tid fortsatt kommer att saknas förutsättningar för att överföra medel från AP-fonden.” Genomförandegruppens beslut påverkar därför statsbudgeten. Genom att Vänsterpartiet inte ingår i Genomförandegruppen har vi inte någon möjlighet att ha synpunkter på pensionssystemet även om det rör budgeten. Jag förväntas med andra ord stå bakom de förslag rörande pensionssystemet som regeringen tillsammans med de borgerliga partierna lägger fram och som många gånger påverkar den budget som jag skall stå bakom, utan att kunna ha några synpunkter på en så pass stor andel av budgetutgifterna som pensionssystemet utgör. Detta är enligt min mening otillfredsställande.